No. 30—Vol.-LI

Friday,
24th July, 1953

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

28 JUL 1953

★

The strength to kill is not essential for self-defence; one ought to have strength to die. When a man is fully ready to die, he will not even desire to offer violence. Indeed, I may put it down as a self-evident proposition that the desire to kill is in inverse proportion to the desire to die. And history is replete will instances of men who by dying with courage and compassion on their lips converted the hearts of their violent opponents.

—Mahatma Gandhi.

★

CHURCHES URGED TO OPPOSE MALAN BILL

CHRISTIAN ETHICS DISALLOWS RACIAL DISCRIMINATION

IN a letter to the Editor of the 'Star' (Johannesburg) the Rev. G. J. Coetzee, of Amersfoort, (Transvaal) writes: "Until recently I was an active Nationalist in the Wakkerstroom constituency where I took a leading part in the Nationalist Party organisation. I resigned from the Party, however, after I had come to the disturbing realisation that I was in the first place a Christian, who had to be led by Christian principles in respect of the Colour problem and not by Afrikaner sentiment.

"In the light of Christian ethics racial discrimination became intolerable for me.

'Christian ethics made three demands for a happy society:

(1) The inviolability of the person of your neighbour.

(2) The inviolability of the possessions of your neighbour.

(3) The inviolability of the honour of your neighbour.

'Apartheid and the proposed legislation of the Government to place Coloureds on a separate voters roll is in conflict with all three of these fundamental Christian principles.

"It violates the person of the Coloured, seeing that apartheid in its entirety demands complete separation of the two groups with definite inferiority of the Coloureds.

"It breaks the second principle in that such legislation limits property rights which are specifically guaranteed in the entrenched clauses and deprives the Coloured of his rights.

"The third Christian principle is contravened by the 'honour' of the Coloured being brought into dispute. His status is deliberately disparaged and undermined.

"In the light of the abovementioned facts, the Christian Church cannot give its approval to the Government policy. What is more, the creed of the Church is brought into dispute by this policy of the Nationalists.

"If the Christian Church wishes to be true to its vocation and not betray its character it must protest against legislation which has racial discrimination as its basis.

"The Churches will be accessories to this anti-social legislation if they do not take the initiative against it.

"The protest must be a joint one of all Church denominations in which the Church as a whole asks the Government to abandon legislation which is in conflict with the Church's fundamental principles of equality, liberty and fraternity. ..

"The Christian Church in South Africa stands before its greatest test. Her Christian character is being challenged in the crisis. What are the Churches going to do? It is now or never."

The writer says the Afrikaans-speaking Coloured, who belongs to a church of which the White owners are besmirching him politically and discriminating against him, especially needs sympathy.

"How can they feel happy in a church of which the White masters regard them as inferior beings?

"If I had the necessary funds I would comfort them with the religious persuasion and gospel of the true Christian belief."

INDIAN OPINION

FRIDAY, 24TH JULY, 1953

Natal Indian Teachers' Society

THE Natal Indian Teachers' Society may well feel proud of itself for the magnificent contribution of £500 per month it is making towards Indian education in the scheme of raising a School Trust Fund of £300,000 launched by it. It is an unique thing in the history of South Africa for no public organisation is so far known to have made such a wonderful gesture of self-sacrifice. It cannot now be said that our brethren in the teaching profession are seeking only their own material welfare. The tribute paid to them at the opening of their well-attended conference last week by Mr. E. C. Wilks, member of the Provincial Executive Committee and by the Director of Education was well-deserved.

Mr. Wilks referred to what the Provincial Administration was doing for the Indians in regard to their education and compared the present position with that of thirty-five years ago and stated that it had been greatly improved. That is an undeniable fact which the Indian community gratefully appreciates. But that improvement does not favourably compare with the natural increase that has since taken place in the community which accounts for over thirty thousand Indian children of school-going age having no school facilities. The Provincial authorities will not have discharged their responsibility adequately until the standard of education of all non-Europeans has been raised to the level of the Europeans. Of course we must consider ourselves very fortunate that we have such a sympathetic Provincial Administration and a Provincial Department of Education. It remains to be seen how long these will last under the present state of affairs of the Union. We have therefore to be indeed thankful for what we have achieved both by our self-help and help from the Provincial Authorities and continue our efforts unceasingly. The time may come when we may be left entirely to our own resources and we must be fully prepared for such an eventuality.

Mr. Wilks spoke of the great progress made in the education of our girls. When we think of the past there is no doubt we have made wonderful strides. Forty-one per cent. of our girls are attending schools to-day and the hunger for education among them is fast increasing, which is all to the good. Mr. Wilks referred with regret to the fact that only 27 per cent of the Indian teachers were females. Europeans have a higher percentage of women teachers and it would be in the interests of the Indian schools, he said, if the number of women teachers were improved.

Since our social customs are different to those of the Europeans and since married women are now no longer admitted in the teaching profession this hardly seems possible to achieve. But it should not be forgotten that women have a great part to play in the up-bringing of children in their own homes and it is more necessary for them to be good mothers. While it is our duty to imbibe all the good there is in the Western civilisation (known in South Africa as "White" civilisation) let it not be forgotten that there is much in it that must be discarded. To mention just a few of the Western habits, which are unfortunately on the increase, are taking root among the Indians in particular and the non-Whites in general, such as the lip-stick, smoking and drinking. They are not going to have a salutory effect either on the unborn or on the growing children. As is natural, we are always apt to copy the vices but not the virtues of others. The one thing that we non-Whites need to learn is to copy only the virtues of the White people and scrupulously avoid their vices. It is bad enough for the men to copy these vices but it is intolerable when women who are the real nation builders begin to copy them.

Both Mr. Wilks and Mr. Booysen, the Director of Education, laid stress on the need for Indian women to take up nursing. It is unfortunate that there has been so much apathy in this regard among our women. The reason, to a great extent, is that we have been viewing education purely from the materialistic and not from the moral side. That is unlike the Westerners. Nursing profession might not be as lucrative as one would wish but it certainly is a most honourable and a humanitarian profession. A good nurse makes a good mother. We must view it also from the nationalistic side. Why must we be dependent upon the White nurses to nurse us, who are reluctant to do so? Why should we not take pride in nursing and being nursed by our own people. Of course the spirit of Apartheid is and should be abhorrent. Our nurses should set an example to the South African White nurses who think it below their dignity to nurse a non-White person or to serve under a non-White medical practitioner as to the nobility of that profession which allows of no distinction based on class, colour, creed or sex. We therefore most heartily endorse the stress laid on the need for our women to take up nursing in greater numbers.

What particularly impressed us was the stress laid by Mr. Wilks on the moral and the spiritual side of education to which so little attention is being paid in this this country both in the European as well as the non-European schools. Had it not been so there would not be that hatred between man and man based on race and colour we witness and experience in the course of our daily life. We make a mockery of courtesy by observing it a week (and that too making a show of it more than anything else) and forgetting all about it the rest of the year, whereas in reality it should be inborn in us. We do not attach much importance to spiritual lessons given on sectarian lines. Our children should be taught the virtue of tolerance and to have equal respect for all religions and above all to be truthful in thought, word and deed. This lesson can effectively be taught only by practice and not by precept because the child is apt more to do what you do and not what you tell him or her to do. Without the foundation of moral and spiritual education all other academic qualifications no matter how high they may be are worth nothing.

Undignified Propaganda

A VERY undignified propaganda is being carried on in the Western world against India's Prime Minister, Mr. Nehru. Both the daily papers in Durban have given undue prominence to D. F. Karaka's recent publication "Nehru: the Lotus Eater from Kashmir." Mr. Karaka has been writing for a considerable time in a paper called 'Blitz' in Bombay, which was known for its rabid anti-Government policy. It had been publishing filthy things about the Government and making personal attacks of a defamatory character on well-known and respected personalities. The paper was known for, what in India is called "yellow journalism" and what we in South Africa would call "gutter journalism." Mr. Nehru has earned the approbation of the people of Asia as well as most of the Western countries. He has been working with, not a small amount of success, for reconciliation in war torn countries. He holds a position of distinction in the United Nations and ranks among the world's great statesmen. But to the South African Government and its supporters and to those who still stand for colonialism, racialism and imperialism and because he stands for justice for the exploited and the down trodden Mr. Nehru is an enemy. He seems to have earned the opprobrium of a section of the British Press and British politicians because of his strong views on colonialism and racialism in Africa and perhaps because he is succeeding at last in befriending Pakistan—a thing over which Sir Winston Churchill and his Conservative Government would naturally be not too happy. And so the machinery is now set working to paint Mr. Nehru as black as possible throughout the world. This game has never succeeded. It was tried on Mahatma Gandhi by publishing all kinds of vulgar and filthy things about him but it did not succeed; it was tried on India by engaging a Miss Mayo to write about the dark side of that country in order to discredit her in the eyes of

America and other parts of the world which showed friesndly feelings towards her. The same game is now tried on India's rime Minister, Mr. Nehru. We have always seen beautiful pictures of Mr. Nehru but the 'Natal Mercury' has found the ugliest we have ever seen and has given publicity to it with an unusually lengthy review of Mr. Karaka's book giving as ugly a pen-picture of him. Perhaps Mr. Karaka and his friends have not succeeded in getting positions in the Government and so this method is adopted to vent their wrath. Mr. Nehru of course has his weaknesses. We are not unmindful of those and certainly do not agree with everything he does But there is hardly any among the present world statesmen who can equal Mr. Nehru in sincerity, honesty of purpose, great intellect and sacrifices for the emancipation of his own country. It is for this reason that he is worshipped to-day as a hero in India notwithstanding mud-slingers like Mr. Karaka who are thereby soiling themseves and not Mr. Nehru. Mr. Karaka should realise by now if he has not done so already what an unpatriotic thing he has done.

The Malan Bill

THE Joint Session of Parliament on Dr. Malan's Bill to amend the South Africa Act began its sittings last week. After the Bill passed through the committee stage the third reading was adjourned for a month. The Bill was opposed by the Native Representatives and by the Labour Party. The newly formed Federal Party proposed that a referendum be taken of the Coloured people before they were removed from the common roll. The United Party moved an amendment that the non-European question in its entirety should go before a Joint Select Committee. "The mere fact of resolving to consult the Coloured people could do a tremendous good," said Mr. Strauss, the leader of Opposition.

We fail to see what purpose will be served by consulting the Coloured people. Consult them about what? Whether they must be struck off the Common roll and placed on a separate one? They have expressed their view in unmistakable terms that on no account would they countenance the extension of franchise on communal basis. The whole point is that the constitutional guarantee the Coloured people were given that there would be no legislation passed against them based on race or colour has already been violated and the sentiments of the Coloured people have been utterly disregarded. It is therefore an insult to the Coloured people to expect them to give evidence before a Select Committee as proposed by the United Party. If any such Committee were to be appointed we would certainly strongly advise the Coloured people to totally boycott it. If franchise rights are to be extended to the non-White people they must be on a common roll basis and nothing less than that. The fate of the third reading of the Malan Bill will be awaited with great interest. If the Bill goes through it will mean the burial of the White Man's word and his honour and prestige and the coming of of dark days for the non-White people.

UNITED NATIONS COMMISSION ON SOUTH AFRICA

MEMORANDUM ON APARTHEID

THE following is a copy of a memorandum submitted to the United Nations Commission of South Africa by Mr. Patrick Duncan. The final date for submitting memoranda to the Commission is July 31.

South Africa is a country where the various types of human beings have learnt to cooperate economically but have not yet learnt to co operate politically.

Before 1948, under the influence of economic laws, the various groups were drifting slowly together. The rate of drift was not nearly fast enough to have saved the country from serious troubles in the period of transition to political cooperation. But it was too fast for the Nationalist party. Before 1948 they coined the word *apartheid*, and represented to the (white) electorate that it meant the total separation of black and white, the partition of South Africa, in fact. They fought the 1948 election on the cry that apartheid would save the country.

Partition would enormously reduce the productivity of this country, for it takes no account of the *de facto* economic union of all South Africans. But it might be contended that for political reasons partition had to come.

Now if partition had to come, it would be possible to imagine partition with justice. Justice could be ensured if the white group were awarded *one-fifth* of the total productive assets of the country, and the non-white groups *four-fifths*, according to their representation in the total population. This statement is based on the juridical fact that persons of all groups are South African citizens and that all have worked in the building-up of the agricultural, mining, and industrial production of our country. It is further-more quite impossible to prove that any one group has put more, or less, individual effort into this construction than others groups. Partition on terms more favourable to the white group would be an injustice.

Partition would involve vast movements of populations, and could only be achieved by the use of military force. As it could by definition only be done by the white group, it is not likely to be done with justice, on the terms mentioned in the fourth paragraph above. It is more likely to be done on the terms often enunciated by the present government—that *all* the productive farming areas mining areas, ports, and most railways, are "white" while the undeveloped reserves where rural Africans live under the inefficient and outmoded system of communal tenure, where at present only 38% of the African population lives, and which are quite unable to feed and clothe that part of the population, areb "lack." Such a policy ignores the fact that the "white" areas are productive only because of a co-operative effort, over more than a century, of all groups. There is scarcely a building in the whole country where the major physical effort has not been made by African hands. Partition on these terms would involve the starvation of millions, who being largely unarmed would be defenceless.

Partition on this scale is of course most unlikely, although it is what the theorists of the present government mean by *aparthcid*. What is more likely is a further entrenching of the power of the white group, a growing oppression of the non-white, and a progressive robbing of their rights. Whichever happens such policies must take on some aspects of a race war.

The peoples of the world who are not white are tempted to think that what is done by the whites of South Africa is typical of white communities all over the world. Race war in South Africa will cause incalculable demand to relations between the North American and European peoples and the rest of the world.

The question which must soon be decided by the world is this: how long can a cancer, so small in actual extent, yet so enormous in potential threat, be allowed to exist in the body of the world-community? South Africa has proved itself to be unfitted for self-government, and the world organisation, consisting as it does of two superpowers, many great powers and a vast majority of all nations committed against the concept of race-superiority, should in my view draw the logical conclusion from this fact.

Riverside Farm,
Orange Free State,
P.O. Maseru.

It is a hard law, but an old one —Rome died learning it, as our Western Civilisation may die— that if you give any man anything that he has not painfully earned for himself; you infallibly make him or his descendants your devoted enemies.—Rudyard Kipling.

The
New India Assurance
Company Limited
for
FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT
1919—1950
31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.		Rs.
Fire Premium	1,70,32,179	Life Business in force exceeds ...	54,34,00,000
Marine Premium	56,04,844		
Miscellaneous Premium ...	35,84,968	Assets exceed	15,36,00,000
Life Premium	2,88,79,302	Total claims paid over ...	17,95,00,000

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The
New India Assurance Company Limited
RUSTOMJEE (PTY.) LTD.
Directors: Sorabjee Rustomjee
Rustom Jalbhoy Rustomjee
Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Cable & Telegraphic Address: "RUSTOMJEE" or "NIASURANCE"

EXPERIENCED, RELIABLE AGENTS MAY APPLY

Phone Nos: 25845, 29807 & 28513.—P.O. Box 1610.
74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

Telephone 2335. Telegrams 'BRADFORD'

P.O. Box 110
LUSAKA, NORTHERN RHODESIA

BRADFORD CLOTHING FACTORY

Direct Importers and Wholesale Merchants

Clothing Manufacturers

Proprietor RAMBHAI D. PATEL

Branch:

CITY STORE

Cairo Road, Lusaka

Always in Stock:

Piece Goods, Hosiery, Cutlery, Enamelware, Stationery, Drapery, Crockery, & Wool.

Telegrams "META" Brokenhill. Phone 298. P.O. Box 65.

MEHTA BROS.

(PROP. M. D. MEHTA)

Wholesale Merchants and Clothing Manufacturers

We specilaise in Manufacturing OVERALL AND BOILER SUITS

Supplied To Trades Only

COUNSEL TO LIBERALS

I—THE COMMON ROLL FRANCHISE

By C. W. M. GELL

IN my correspondence with 'The Star' during May and in some other post-election articles many readers assumed that I was writing in support of the Liberal Party of which I am not yet a member. This was not then my purpose. I was concerned to express the hope of all liberal-minded people that the United Party, realising that unprincipled expediency had profited it nothing electorally and cost it much morally, would halt its retreat into reaction and recover something of its own mildly progressive tradition. As the Liberal Party now meets to consider its positive programme, I am sure that this is still the hope of its members who know that a reinvigorated U.P. has a vital role to play in South African politics.

The purpose of the Liberal Party is to fight for a true plural society which will preserve the values of western civilisation. Since these all derive from the Christian-humanist recognition of the intrinsic worth of each individual personality, made in the image of God and receptacle of the divine spark or soul; the party is committed to the abolition of colour or race as criteria of differentiation, to the consideration of all men as individuals on their merits. The rather testy welcome given to the new party by non-European political organisations has, therefore, come as a shock to enthusiastic visionaries, sincerly dedicated to these unexceptionable ideals.

They must understand that non-European suspicions stem from a genuine disbelief, which only Liberal deeds will dispel, that any White-created party can be really liberal; from a fear that it may seek to compete with the Congresses for non-European support; may discountenance their efforts to resist Nationalist policies; and from reluctance to abandon their own slogan of universal adult suffrage in favour of the Liberal policy of a qualified common roll franchise.

Now I regard it as one of the Liberal Party's primary functions to sustain the leadership of the African and Indian Congresses in its hitherto heroically patient refusal to yield to purely anti-White nationalism. The whole future of our country depends on the retention of a strong body of opinion on both sides of the colour bar pledged to a patriotism wider and saner than the emotions of colour or race. For this purpose an effective working alliance between the Congresses and the Liberals is essential. I believe Liberals would best contribute towards removing the distrust which at present militates against full co-operation by approaching the Congresses on the following lines:—

(1) that the party publicly recognises the Congresses as the representative bodies of non-European political opinion;

(2) that, while welcoming Congress supporters and other non-Europeans as members, the party regards simultaneous membership of the Congresses and the party as compatible and is not anxious to compete for members at their expense;

(3) that the party understands and sympathises with the motives that impel the Congresses (lacking other outlets) to extra-parliamentary political activity in order to assert the rights and grievances of their peoples; that it deplores and opposes the Suppression of Communism Act and the two Swart Acts and the arbitrary measures taken under them against Congress leaders and activities; and that it hopes the Congresses will strive at all times in however difficult circumstances to remain true to the path of non-violence they have already chosen;

(4) that the goal of the Liberal Party is equality of human status for all races and individuals;

5. that its objectives are, therefore, universal adult suffrage coupled with universal compulsory education;

(6) that, until the latter has been in focre for a generation, the party advocates a qualified common roll franchise for all races so as to begin enrolling non-Europeans as they qualify; and an extension of indirect communal representation for unqualified non-Europeans (on the lines of the present Senate representation but with a more generous allotment ef seats) so as to carry political education to all sections of the community.

But, contrary to most current opinion, I do not think it is necessary for Liberals to define their exact common roll qualifications immediately. This course is being urged on the party by a few unwary friends and a much larger number of people who do not wish it well—Nationalists, Communists and U.P. right-wingers. All these latter know that there is no theoretical position at present equally acceptable to wholly enfranchised Whites and wholly unenfranchised non-Whites, or to the Congresses who are trying to rally their peoples under persecution and the Liberals whose main job is to educate White-supremacists. If premature attempts to proclaim a common ground only reveal an apparently unbridgeable gap, the illiberals will be well pleased and the Liberal Party will be on its way to foundering.

It is important for the latter to realise that the attitude of the Congresses is perfectly practical and not due to "extremism." In the first place, if they now abandoned their slogan of universal suffrage, some other less sensible body would appropriate it and much of their membership. This is a dilemma which always faces popular movements in perpetual opposition. It can only be resolved when there is some real chance of a favourably-disposed government winning. The statesmanship on both sides makes compromise possible—and, historically, more often than not it is achieved. But with the Congresses and Liberals facing an indefinite period in the wilderness, the former will not feel able to make a concession to theoretical reasonableness for which the Liberals can offer no immediate return.

Another point not generally appreciated is that, although an educational test would enable a fair number of non-Europeans to be enfranchised as soon as a two-thirds majority could be found to enact it, more Europeans than non-Europeans would thereafter qualify annually under existing economic and education conditions. Even if the lower Standard VI qualification were adopted, some 20,000 Africans and about 8,000 Indians and Coloureds would qualify each year as against 36,900 Europeans. If Standard VIII is chosen, the annual intake of voters would be about 3,500 Africans, 1,500 Indians and Coloureds and 20,000 Europeans. The Congresses cannot be expected to enthuse over the still nebulous prospect of a small and dwindling proportion of voters on the common roll.

My conclusion is not that the qualified common roll franchise is an impractical ideal or vain illusion. It is almost certainly the way in which, if we are not to have race war or revolution, the vote will be extended to non-Europeans. But what is right and reasonable in theory is not necessarily wise now in practical politics. I am not suggesting that the Liberal Party should accommodate its principles to expediency. For, despite its original announcement as a "principle" of the party, the qualified franchise is only a stage on the way to universal suffrage. And, since mutual trust and active co-operation between the Liberal Party and the Congresses is of more immediate consequence for our country, the party and the Congresses, I hope they will contrive to keep this issue in suspense until it becomes much more of a practical protest than it is today when all the talk is of a two-thirds majority to disfranchise (not enfranchise) non-Europeans; or will agree to differ amicably over it without impeding their joint attack on the several political and social problems that are of far more practical concern today.

(To be Continued)

INDIA PAKISTAN
and connections for
ALL PARTS OF THE FAR EAST
FROM NAIROBI
by
Luxury Constellation Service
or
Tourist Class Service
AIR-INDIA
International
Air India Representative in South Africa
P.O. Box 1955
95, Salisbury House
Smith Street, Durban
FROM NAIROBI KENYA COLONY

Always Better. Better Always.
Are Kapitan's Tempting
Sweetmeats.

For nearly half a century we are leading in the manufacture of Quality Sweetmeats and Cakes.

TRY US FOR THE LATEST INDIAN RECORDS.

Address:

KAPITANS BALCONY HOTEL,

(KORNER SWEETMEAT HOUSE)
Corner Grey and Victoria Streets
DURBAN.

Phone 23414. Tel. Add. "KAPITANS."

YOUR GARDEN'S SUCCESS—Begins with Good Seed

Our Long Experience is your Guarantee

Try our Famous

IMPORTED & GOVT. CERTIFIED VEGETABLE & FLOWER SEEDS

Available in Bulk and Packets

A. B. NAIDOO & SONS

(Established 1917)

Stockists of:—
GRAIN, FERTILIZER, HOES, PLOUGH PARTS, HARDWARE & GROCERIES at Competitive Prices.

Phone 21213. Tel. Add.: "GREENFEAST."
145 Brook Street, DURBAN.

WE SELL ONLY ONE GRADE OF SEEDS—ABSOLUTELY THE BEST.

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General Commission Agents

10 Peking Road, Kowloon, HONG KONG.

Special attention is paid to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with "THE OLD MUTUAL" your friend for Life—The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760, JOHANNESBURG. Phones:— Business 33-0711, Residence 33-5961

P.O. Box 96. Phone 24471.

To Furnish Your Home Economically

See

LALA BABHAI & CO. (PTY.) LTD.

Show Rooms At 107 Prince Edward St. & 78 Victoria St.
DURBAN.

Stockists of:—
NEW & RECONDITIONED FURNITURE & HOUSEHOLD EFFECTS. RADIOS & RADIOGRAMS, MUSICAL INSTRUMENTS, SEWING MACHINES & OFFICE FURNITURE Etc.

Exporters and Commission Agents for Natal Fruit and Vegetables. We specialize in green ginger and Indian Vegetables. Wholesale only. Write for particulars Box 96, Durban.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants
&
Direct Importers.

47, Commissioner Street, JOHANNESBURG.

Phone 53. Telegrams 'SOLANKI.'
P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in the following:

Silks, Drapery, Toilets, Perfumes, Curios, Fashion Goods and Jewellery, Wide Range of Indian, Persian and Chinese Carpets.

Stockists of well-known branded Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE

Where Quality and Service are Paramount.

Luanshya, Northern Rhodesia.

THE WIDER WORLD

By John Gild

THREE TYPES OF LIBERALS

THE Liberal Party's first national conference failed to produce an impressive programme. I hear that there were sharp differences of opinion over the pace of economic and social change that the party ought to approve. The fact of the matter is that there conservative liberals, liberal liberals, and radical liberals, and all three types are already distinguishable in the young party. Perhaps that is true of every party. The Transvaal liberals are said to be liberal types by comparison with the Cape and Natal members who are conservative. The party is now to be centred on Cape Town, where most of its office-holders live. In some ways that is a pity. Although Parliament meets there, Cape Town is far from the Union's natural center of political thought and activity, which is necessarily the Rand. Furthermore, Congress is weaker in the Cape peninsula than in Durban or Johannesburg. I am afraid that this means that there are slight grounds for hoping that Liberals and Congress will succeed in making close contact with one another. Yet I cherish the hope that this will happen.

Franchise Figures

Peter Abrahams has written an interesting and readable book, "Return to Goli (Faber, 12s 6d.) But he slipped up badly on page 161 where he refers to the franchise. He says that if the principle of "equal rights for all civilised men" were put into practice, about 2,500,000 whites would qualify for the vote and about an equal number of non-whites, if literacy and urbanisation were the tests. These figures are very wide of the mark. Firstly, as children and infants are not yet allowed to vote, the white figure must be reduced by a million. Secondly, how many Africans, Indians and Coloureds would get the vote depends both on the tests prescribed and also on how these tests are actually applied in practice. According to Julius Lewin, writing in the recent number of 'The Forum,' only 16,481 Africans ever reached the Cape roll (and, I might add, under 50,000 Coloureds). This represents about 2 per cent. of African men and 20 per cent. of Coloured men. Now the qualifications required of voters were low—ability to write your name and address and annual wages of £50. Why, then, did such a small proportion of potential voters reach the roll? The answer seems to lie in the fact that if the electoral law is administered by a hostile Government, there are a dozen tricky devices that can be used to keep men off the voters' roll. For instance, at the present time Coloured men are discouraged by requiring their application to be signed by a police officer. In the article referred to, Mr. Lewin estimates that even if 100,000 non-white voters qualified, they would only form six per cent. of the total electorate. And, what is more, this percentage would decrease in time because of the number of new white voters added every year would be greater than the number of non-whites who qualified. So the pattern of power between the races would never be altered.

Incidentally, Alan Paton, one of the leading members of the Liberal Party, is quoted in the press as saying that 300,000 non-white voters would reach a common roll if standard six was made the test. This figure is much too high as a rough estimate. Moreover, Mr. Paton is assuming that a friendly Government would make every effort to register non-Europeans as voters. But the contrary assumption is usually more realistic, and a hostile Government, as experience has proved, can keep the number of non-white voters down to a bare minimum.

McCarthyism

Some Americans are at last beginning to show alarm at the rising power of Senator McCarthy. They are beginning to realise that he is nothing less than a kind of Hitler. He has made a profession, a full-time job, out of the popular practice of persecuting communists, or rather, those whom he chooses to label "communists." He and Mr. Stuart would have little difficulty in agreeing on a definition. Just as Hitler could not have risen to power without the hidden support of influential business men, so McCarthy enjoys similar backing.

Indeed, it is now accepted in Washington that this evil man is aiming to become the president of the United States in 1956. Even though many people know what he stands for, they are afraid to attack him. There are strong grounds for believing that McCarthy himself is corrupt. That much emerged in the recent report of a committee that investigated some of his own financial affairs. But no one in the Senate dared to challenge McCarthy when he took his seat again this year. Even President Eisenhower himself has carefully avoided a direct conflict with the Senator. If McCarthy is not exposed soon, it will be too late to stop him.

Under Self-Government

Lurid pictures have been painted of what would happen in Africa if the Africans ruled themselves. But in the Gold Coast they do exactly that. They have only just started, But they have done some things which should put the old empire builders to shame, says 'The Tribune.' In the House of Commons, Mr. Oliver Lyttleton, the Colonial Secretary, was forced to admit:

1. That the intake of primary school children in 1952, at 120,000, was more than double the 1951 intake.

2. That few, if any, children of primary age failed to find places in January, 1953.

3. That two hundred and forty-five new classrooms have already been completed in the towns, and many villages have put up their own buildings.

4. That local communities have built and opened 24 new assisted middle schools and 7 new assisted secondary schools.

5. That 10 secondary schools formerly non-assisted now receive government aid.

6. That eight new teacher training colleges have been opened and the intake of 4 existing colleges doubled.

7. That the number of teachers in training, 3,150, is *almost double* the number in 1951.

Thus is the humbug of the Empire paternalists exposed.

Apartheid At Opera—Court Sequel

THE Town Clerk of Capetown Mr. M. B. Williams, was notified of a petition to the Supreme Court asking on behalf of three applicants for a rule nisi calling on the City Council of Capetown to show cause why it should not prohibit the municipal orchestra from performing for the current season of Italian opera "as non-European ratepayers and citizens were barred from admission on racial grounds." Mr. Williams said he would take immediate steps to be represented by senior counsel when the petition was dealt with, and would lodge a replying affidavit. The applicants are: Herbert Ernest Abrahamse, a school teacher, of Lochabie Road, Lansdowne; Norman Simon Aranes, a tailor, of Kromboom Estate, and Arthur Davids, a medical practitioner, of Claremont. Notice has been given in the Press that the opera season is due to end in Capetown on July 25. In an accompanying affidavit the petitioners said they had tried to book seats on more than one occasion for the opera and had been refused admission because they were non-Europeans.

BONES WANTED

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE
BULLBRAND
FERTILIZERS LTD.
SARNIA, NATAL.

SHINGADIA STORES

(Prop: Premier Silk Bazaar Ltd.)

Direct Importers

Drapery, Outfitting, Fancy Goods, Oriental Curios Etc. Etc.

P.O. Box 111. UMTALI, S. Rhodesia.

Telegrams: "Premsilk" Phone: 2523.

PREMIER WHOLESALERS

(Members of the Mashonaland Wholesalers Association)

Everything for the African Trade. Prints, Khaki, Calicos, Blankets, Shoes & Fancy Goods.

P.O. Box 319. Phone: 2523/Extn 1.

UMTALI, S. Rhodesia

RHOD-INDIA LIMITED

Exporters, Importers & Manufacturers Representatives

Piece Goods, Hosiery, Jute Goods.

Enquiries Solicited. Prompt Attention.

"Aryan Mahal" 6th Floor,
Plot 43, "C" Road,
Churchgate Reclamation,

Cables "Indorhod." BOMBAY, INDIA.

Phone Day 24169 Phone Night 833549

L. RAJKOOMAR (PTY.) LTD.

14, CROSS STREET, DURBAN.

Funeral Directors and Manufacturers of all classes of Coffins and Wreaths

Contractors to the INTERNATIONAL FUNERAL COMPANY, LIMITED.

Reg. Office: 14 CROSS STREET, DURBAN

Country Orders for Coffins and Wreaths, accepted by phone and despatched by rail at the shortest notice.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

SWEETMEATS

PURE WHOLESOME HEALTHY

★ APPETISING—

★ DISTINCTIVENESS of Flavour.

★ Combined with INGREDIENTS of the PUREST QUALITY go into the making of our SWEETMEATS.

★ Made by our experts whose knowledge and experience of the delicate art of preparing these Oriental DELICACIES.

★ Assure YOU of the most PALATABLE SWEETMEATS money can buy anywhere in SOUTH AFRICA.

અમે દરેક જાતની મીઠાઈઓ બનાવીએ છીએ
બહાર ગામના ઓર્ડરોને સંભાળથી તાકીદનું ધ્યાન આપીએ છીએ.

★ Great care is exercised in the PACKING and DISPATCHING of country and foreign orders.

★ WE assure you of PROMPT, HYGENIC SERVICE with the GUARANTEE of SATISFACTION.

We specialise in:

Birthday Cakes, Wedding Cakes, High Class Fruit Cakes, Pastries, and Naan etc.

Victory V Lounge

(Cnr: Grey & Victoria Streets,)

Phone 24965 — DURBAN.

THE CREATIVE SOCIETY

By WILFRED WELLOCK

[The following is the seventh of the Orchard Lea Papers. These papers are based on, and are an extension of, the thought contained in the following brochures, which were written in the order given: 'Money has Destroyed Your Peace' (6d.), 'A Mechanistic or a Human Society?' (1s.), 'The Third Way' (1s.), 'Rebuilding Britain' (1s.). 'Power or Peace' (6d.), 'The Challenge of our Times: Annihilation or Creative Revolution?' (6d.) They may be had from the Author, Orchard Lea, New Longton, Preston, Lancs: Postage 1½d. one copy and ½d. per copy afterwards.]

TO-DAY, a civilisation burdened with permanent war from which it can find no way of escape, with colossal military expenditures which increase its destructive power but destroy its vision, with ideological conflicts which its growing materialism cannot resolve, and with a mechanistic way of life that is gnawing the moral fibre of the people and transforming them into inert totalitarian masses, cries aloud for deliverance.

This civilisation, born of the Industrial Revolution, is nearing its end; its enthusiasms and impulses are weakening, and as it wilts, despair grows, for there is no obvious alternative to it. Until recently no one dreamed that the new prosperity could require an alternative. It is now only too evident that events have moved too fast for reflection and rational action. Before a sane judgment could be passed on one invention, another had captured the public imagination and outpaced the prophets, whose warnings thus fell on deaf ears. In consequence, the Western colossus of a misguided science is heading for destruction.

Once man's inventive genius was directed to the exploitation of steam power, events moved with a momentum which swept society off its feet and countless institutions and values into oblivion. The way of life of entire nations, their industrial techniques, their social relationships, their economic and political structures, their social and religious outlook and also their values, changed with bewildering rapidity.

No wonder, then, that this era of unparalleled prosperity has produced bigger problems than it can solve by its present social philosophy. In the problem of permanent war we pass from prosperity into the adversities of power politics and the tragedies of moral decay.

To-day the pace of events is quicker than ever. In the space of twenty years, under the pressures of "necessity" the West has broken down its moral defences in shameless fashion. It now supports obliteration bombing of civilian populations, even by napalm and atomic bombs. And worse weapons are in preparation. The mass migration of innocent people in war, and the "liquidation" of undesirable people in peace, are further evidences of our Western decline. Forty years ago such things were unthinkable.

Why are they now possible? A little reflection reveals that they are the logical outcome of a cash economy and a materialistic way of life. Our age is suffering from a wide variety of spiritual deficiencies which mainly arise from the non-use and mis-use of man's creative genius.

The Industrial Revolution is often described as a great creative era, but it is true in a very limited sense only. Throughout its history, and never more so than today, the creative functions of the Industrial Revolution have been performed by small groups of experts and technicians, the "back room boys," etc., while the great body of workers have been condemned to varying degrees of repetitive labour. The farther the "division of labour" principle was carried, the more completely repetitive became the labour of the masses. This is the antithesis of the creative society.

A second qualification of that claim arises from the fact that the primary aim of its creative achievements was maximum saleability and profitability of what was produced, and thus the capture of markets. In other words, the making of money and the creation of social and political power and precedence over all such spiritual aims as the making of a beautiful world, or country, a cultured, sensitive humanity, and a satisfying life.

In such a civilisation the only reward of labour is money, whence the executive classes aspire to live in affluence, with top-grade education for their children, while the repetitive workers naturally organise themselves to secure maximum ecocomic security, the assurances of the Welfare State, and some degree of luxury and excitemnt as a set-off against the dreary monotony of their work-a-day existence.

Strange to relate, there has been only one outstanding creative era in the history of Western Europe. It lasted from the tenth, to the sixteenth, century, after which it waned and eventually petered out under the impact of the Industrial Revolution. The civilisation produced by the latter is already in decay. When it began to break up in the first world war, there were promises of a new world. But no new world appeared, for the obvious reason that no one realised what a new world implied. We now know that it implies a new man, the creative man of a creative society, who must supersede the mechanised mass man of our time.

Our age must therefore devote itself to the task of evolving a creative society. It will be slow work because it involves supporting spiritual ideals and values with appropriate cultural, social, political and industrial forms, organisations and techniques.

We have already seen that small agro-industrial communities of varying sizes, averaging, say 3,000 inhabitants, are an essential condition of a creative society. The industries would as far as possible be small-scale. Many can be small-scale even now, but the demand for qualitative production would stimulate invention to that end, and bring back many handicrafts which cheap, shoddy production forced out of existence. In the United States one hears many stories of inventions suitable for the small workshop which the big combines bought up in order to prevent their use.

The cultural basis of the new order would insure that the aim of all production was high quality. Each industry would be run by a co-operative group who would share the responsibility for the design and quality of whatever was produced, and decide the kind and amount of machinery they would use. As the level of taste in the community rose, techniques would change and new forms of skill be evolved.

All production would strictly conform to the demands of health, as in the production and preparation of food, or in the making of such things as shoes, chairs, e.g., which should take account of the human anatomy and so enable people to perform their functions with ease and pleasure.

In due course these communities might achieve forty or fifty per cent of self-sufficiency. They would also think about limiting their growth, and of encouraging the development of similar communities in their areas.

Having found the reasonable size for a fully integrated, largely self-governing community, the next step would be to form a region consisting of some fifteen or twenty similar communities. In this area a much higher percentage of self-sufficiency would be achieved by the dove-tailing of industries, etc. The formation of a Regional Council would greatly enrich the life of the entire area. The organisation of the local economic life would constitute the core of community and regional politics, which consequently would be vital and absorbing.

Obviously a new system of local government would be called for. At first, *ad hoc* Commities would work in consultation with the existing local Councils, but later on quite new bodies would be needed, the functions of which would be determined by the need.

These changes, so simple in appearance, would constitute a revolution in the disposition of power. Both political and economic power would pass from the central government to the localities, that is, directly to the people, which is where it should be in a true democracy. Moreover, as in new economy the tendency would be for the local communities and the regions to be as self-sufficient as was reasonably possible, centralised power would tend to decline. This would be all to the good, as it would restrict the volume of world trade and so reduce the tensions which lead to war.

These conditions would afford maximum political and economic responsibility and creative opportunity to every member of the community. They would thus make possible the creative society we seek, which would overflow with ideas, aspirations and enthusiasms. These it would naturally attempt to express in every form of production and in every art. Each regional Council would found a cultural centre where various regional Festivals would take place, and where special training will be available. Every village would also have its cultural centre. Boundless opportunities would thus exist for the fullest expression of the human spirit, while the religious and cultural institutions would expound the doctrine and the values of self-giving.

It will be asked: Would not the new economy result in lowering living standards? Possibly, at first, but probably not, later, and when everything is taken into account. Considerable economies would be affected. The substitution of a local for a national economy would cut out one, two and in some cases even three middlemen's profits. Latterly such profits have risen beyond all reason.

Substantial savings could be effected by cutting out much long distance transport. To-day many productions are drawn from the localities to central depots, and then re-distributed, often to the very localities from which they came. By stopping this stupid

policy two transport and one or two profit charges could be eliminated.

Another source of waste is the high cost of "overheads" in large-scale industrialism. The larger the firm the greater are these costs per man employed. In self-controlled, small group industry, situated in villages where ground rents, and rates are low, overheads are exceedingly low. Moreover, responsibility and a powerful community consciousness stimulate one to do one's best, whence minimum overhead expenses would coincide with maximum production.

But perhaps the most important labour-saving factor would be that of substituting qualitative for quantitative production, as it would develop individual taste and judgment and so weaken the hold of fashion on the public mind. The cultivation of creative habits would stimulate home-crafts and handicrafts enormously, while this would gradually draw people from the habits and extravagances of the cash nexus, including the enslavements of fashion and the necessity of keeping up with the Jones'. These healthy tendencies would be stimulated by the aim of culture to encourage people to make their maximum contribution to the public good in the enrichment of the local life. Incidentally this economy would abolish the necessity of maintaining high levels of consumption in order to keep mass-production factories running at full speed. The resultant savings in cash and labour would be immense.

The significance of a qualitative economy is worth careful study. It was brought vividly to my mind some years ago in a conversation I had with one of our finest furniture craftsmen, Edward Barnsley, of Froxfield, Petersfield. I had just been examining and admiring some of his magnificent productions, exquisite alike in design and execution, and then, in his unique home close by we discussed the economy of craftsmanship. Of course, the cost of a piece of furniture of this order is high, but it is a valid and not a profiteering cost The economic perspective completely changed when Mr. Barnsley told me that he made all his furniture in the hope that it would be in use for several centuries, as it should be if given reasonable care. It is all made for users, not dealers, for, like all craftsmen, he likes to maintain the personal contact between the user and producer of whatever is made, and to feel that it will be handed down to the next generation with greater pleasure and satisfaction than handing down the money that was paid for it. Moreover, furniture of this order possesses qualities which no fashion can outdate; its lines and proportions possess a timeless beauty. In the long run, therefore, the leagers of this economy show a favourable balance in time, labour, material, cash, and satisfaction. Thus the economy of fewer things but better is sound from every point of view.

In this limited space I cannot deal adequately with such questions as financing the new economy, and the distribution of repetitive work. On the former issue I would say two things: First, that multi-purpose co-operatives offer a big opening for the development of small industries. They have wrought miracles of social transformation in Nova Scotia, in the Scandinavian countries, and in Finland, and are now beginning to do so in India, and Scotland, that the inevitable breakdown of the Western economy will cause much money to be transferred to the new economy.

In regard to repetitive labour. its extent would be greatly reduced under the new economy, but it would still be considerable. However, small self-governing communities could easily organise a system of dual occupations, especially as a certain amount of repetitive work is good for one, and is a social necessity. The recognition of these facts would add dignity to jobs that a false sense of values has caused to be regarded as below one's dignity. Cleaning a villake road, like cleaning a house, is skilled job if well done; and the way to get them well done is to recognise that fact, and for everyone to take on such jobs, part time.

Another point to be emphasised is that the new development must be organic, must spring from the mind and heart of the communities themselves and not be imposed from the outside. While it may be the case that satellite towns like Stevenage cannot be avoided owing to the urgent necessity of depopulating many of our giant cities, everything must be done to avoid resort to blue-prints drawn up by experts, with parks, pubs, clubs, churches, community halls, cinemas, etc., all rounded off and complete like a doll's house—a robot's paradise erected by someone who was able to anticipate all one's wants and even the bounds of one's spiritual horizons. There is something frightening in these through tickets to El Dorado, with nothing omitted, nothing left to the imagination and nothing to hope for. We first fragment men's minds and then built an artificial world to suit their dehumanized condition.

Many people will regard this partial abandonment of quantitative production as putting the clock back, whereas in my view the people who have put the clock back are those who have robbed human beings of their finest rights and thus reduced them to a sub-human status.

What has America to say on this vital theme?

The United States stands at the apex of the mass-production countries. During the last six years I have spent eight months in that country on two extensive lecture tours, travelling from North to South and East to West, and addressing every kind of audience. I was invited to lecture on the theme dealt with in these Papers. I accepted with some misgiving, and expected to be derided or even laughed down. The very opposite happened. To my surprise I found everywhere a profound fear of the future: of a world-shattering war, or a world-shaking revolution arising from a feverish struggle for higher living standards, which was heightened by the wealth-devouring armaments caused by that fear. Many agreed that it would be better to have fewer goods with peace and contentment than abundance with growing tensions and perpetual cold war. Others confessed that they were happier in their pioneering days than they are to-day. Indeed I discovered that one hadn't to rub the skin of the average American very hard to come at the pioneer, and that an appreciable number of Americans had a piece of land tucked away somewhere, probably in the area of their American origins. After careful observation I gained the impression that the creative life of the underlying forces in American life to-day. Nor will it surprise me if ere long that submerged America embarks on a new trek to the spacious Middle West, there to build a creative civilisation on the foundation of small agro-industrial communities.

The migration of population from the countryside to the city is nowhere more marked than in the U.S. On one occasion I travelled from the Gulf of Mexico to Chicago through Texas, Oklahoma, Kansas, and Iowa, an area seven times greater than that of the three cities of New York, Chicago and Philadelphia combined. This country-to-city migration causes spiritual starvation and decay at both ends, and if Western civilisation is to survive, the process will have to be reversed, not only in America but in Britain and Europe also. Many Americans are beginning to realise this, and what magnificent opportunity beckons them!

In any event, the supreme crisis of our age approaches. The civilisation of the Industrial Revolution is fast running down. Either it will end in war or be superseded by a new creative genius that is in every man.

DHIRUBHAI P. NAIK

Travel, Insurance & General Agent

Book with us for your travelling by Air, Sea or Land either to India or to any part of the world.

All types of Insurance—Life, Fire, Burglary, Riot, Storm, Accident, Plate Glass, etc.

Consult Us Free of Charge For Your Income Tax, Personal Tax, Writing Of Your Books, Trade Licences, Revenue Clearance Certificate, Passports And Immigration Matters.

Representative: National Mutual Life Asso. Of Australasia, Yorkshire Insurance Co. Ltd.

Telephone: 33-9033. 29e Commissioner Street, JOHANNESBURG.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.

Managing Director: O. HANNON, seventeen years Royal Irish Constabulary and Criminal Investigation Department, S.A. Police.

Manager: MINDEN PLUMLEY., ex-Hendon Police College and Criminal Investigation Department, New Scotland Yard, London.

Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out In Strictest Confidence.

11/12 Pastona Chambers, Jeppe Street; P.O. Box 5199 Johannesburg 'Phones:—Office: 22-7771. After hours: 24-4541.

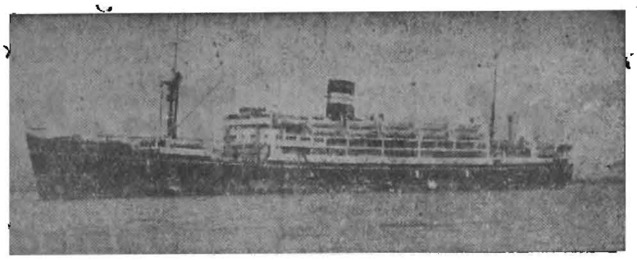

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala arriving July 28. Sailing August 3 for Bombay

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£75—15—0
Second "	"	"	"	50—13—0
Inter-Class	"	"	"	34—3—0
Unberthed	(Deck)	without	food	21—3—0

Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £4—17—6
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—5—6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be permitted to keep on deck with them more than one bedding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add.: "KARAMAT."

BOOKS FOR SALE

UPANISHADS FOR THE LAY READER —C. Rajagopalachari	6	0
VEDANTA THE BASIC CULTURE OF INDIA —C. Rajagopalachari	5	6
BHAGAVAD GITA—Abridged and explained by C. Rajagopalachari	4	0
THE CONSTITUTION OF INDIA—K. Santhanam	18	6
MAHABHARATA—C. Rajagopalachari	17	6
INTERNATIONAL SHORT STORIES —The best from 23 countries	17	6

Obtainable from:

INDIAN OPINION,
P. Bag, Phoenix, Natal.

INDIA INDEPENDENCE NUMBER

Published as Special Number of INDIAN OPINION to commemorate the attainment of Freedom by India.

Printed on art paper and profusely illustrated.

With historic pictures connected with India's struggle for Freedom and with photos of the late Dadabhai Naoroji, Tilak-Gokhale, Subash Bose and many others who have sacrificed their lives in fighting for freedom and of Mahatma Gandhi, Pandit Jawaharlal Nehru and many others who have lived to see the fruits of their labour.

Also containing a brief Survey of the work of the Indian National Congress from the time of its inception.

Price 2/-

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	30s.	Annually
" " "	15s. 6d.	Half-yearly
Outside the Union	30s.	Annually
" " "	15s.	Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
P. Bag, Phoenix, Natal.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

9 Adams Arcade,
40 Market Street,
Johannesburg.

THE CONSTITUTION OF INDIA

By Mr. K. Santhanam

The Constitution interpreted explained.

Pages 424. Price 18 6

Obtainable From:

'Indian Opinion,'
P. Bag, Phoenix,
Natal.

MAHABHARATA

By Mr. C. Rajagopalachari

Tales from the great epic told with an artistry which preserves the charm of the original epic.

Pages 400. Price 17 6

Obtainable From:

'Indian Opinion,'
P. Bag, Phoenix.
Natal.

NEW BOOKS

A Nation Builder At Work —By Pyarelal 1/6

Why Prohibition —By Kumarappa 1/-

Satyagraha In S.A. —By M. K. Gandhi 15/-

Bapoo's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar 2/6

The Wit And Wisdom Of Gandhi —By Homer A. Jack 22/-

Obtainable from:

'INDIAN OPINION'
P/Bag, Pheonix, Natal.

Cuticura

ANTISEPTIC **OINTMENT**

A cut, scratch or sore demands Cuticura —quick! This soothing, antiseptic Ointment is excellent for chafing, heat rash, scalp irritations, rough hands and tired aching feet. Cuticura Ointment should be used in every household.

PROTECTS from GERMS
PROMOTES HEALING

553

LATEST MATERIALS!

DOUBLE BORDER PAISLEY CREPE-DE-CHINE 45" 5/6 yd.

EMBOSS GEORGETTES all shades 45" 10/6 yd.

OPAL GEORGETTES 45" all shades 12/6 yd.

VELVET CHENILE GEORGETTES 45" 15/6 yd.

44" PRINTED GEORGETTE Spot & Floral Designs 45" 4/11 yd.

44" COLOURED GEORGETTES 4/11 yd.

CHAMPALS!

Ladies Latest Plastic Champals all shades sizes 3 to 7 16/6 pair.
Colours: Green, White, Red, Brown, Blue and Wine.

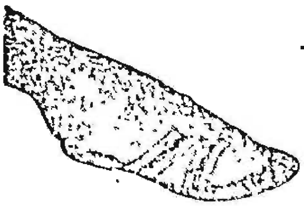

SAREES!

EMBROIDERED GEORGETTE SAREES. all shades £3/15/0 each.

WHITE COTTON SAREES 22/6 each.

GEORGETTE JARI WORK SAREES £5-10-0.

EMBROIDERED SUEDE SILK SAREES with borders 63/- each.

LADIES UNDIES

Huge range of SLIPS, NIGHTIES, PANTIES, BLOOMERS etc. Now unpacked.

Saree Borders, Jari Trimmings Always In Stock.

CHAMPALS

Ladies Leather Champals Size 3 to 7 11/9 pair.

BABY WEAR!

INFANTS KNITTED WOOL SHAWLS 17/6 to 30/- each.

INFANTS COT BLANKETS Pink & Blue 6/3 & 12/6 each.

INFANTS GEORGETTE DRESSES SMOCKED 18/11 each.

INFANTS BOOTIES, BONNETS, BIBS, PILCHERS, all one price 2/11 each.

HOUSE - HOLD

Bedsheets 15/6 to 25/- each.

Pillow Cases plain 3/6 each.

Pillow Cases Embroidered 4/11 each.

Towels from 2/11 to 15/6 each.

Table cloths & Satin Bedspreads at Reduced Prices.

MENS & BOYS

SHIRTS, PYJAMAS, SOCKS, TIES, HANDKERCHIEFS Etc. Specially reduced.

JAYBEE SILK HOUSE

P. O. Box 5169.

39a MARKET STREET, JOHANNESBURG. Phone 33-6229.

FOR
RUBBER STAMPS
AND
PRINTING
CONTACT
STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS AND RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET — DURBAN

PHONE 61000
P.O. BOX 2782

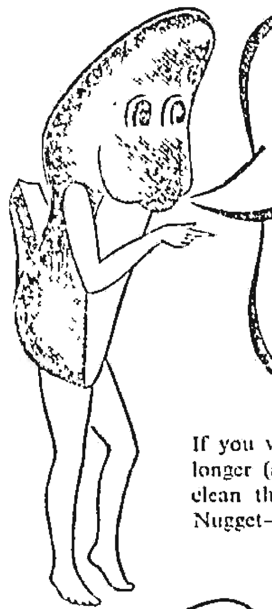

If you want to make your shoes last longer (and who doesn't these days?) clean them regularly every day with Nugget—the wonderful Shoe preserver.

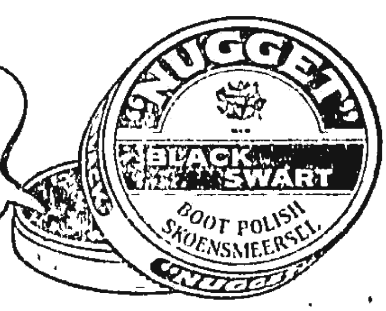

There's a Nugget Shade for every shoe that's made!

AA240

AFRICAN VIEWPOINT

INTOLERANCE IN OUR RANKS

By JORDAN K. NGUBANE

THERE is a tendency among sections of the men who lead African political movements today to take up an intolerant attitude to views on the African's struggle which might not be palatable to them. If this were confined to mere views, one would try to understand it—although it is an evil in itself. But it goes farther than that. An atmosphere is being created within the African National Congress itself where people are expected to conform rigidly to a certain pattern of personal behaviour towards whitemen in given categories.

One example will illustrate my point. At the moment some of the anti-Malan white political groups—the United Party excepted—are trying ways to build bridges between themselves and the political leaders of the African people. The idea is to bring into being a political force strong enough to bring apartheid toppling to the ground. I think the white people who think in these terms have every right to change whatever views they might have had against the African in the past. Where they regarded us as a menace, they have the right today to say they were wrong. They have the right, even where they do not say they were wrong, to see if they cannot establish relations between our and their sides on a fresh basis.

In itself, this incipient openmindedness on the white side is both a very healthy and hopeful development. African political leaders should welcome it; for, it is a positive reaction to their own arguments like the resistance movement. They should, in fact, go farther than that. They should even encourage it—if a peaceful solution of the colour problem is what they genuinely want. And very many of them, following the example of men like Mr. A. J. Lutbuli and Professor Matthews, take up a very realistic view of this white eagerness to sit down with the African to explore possibilities for a settlement on the race quarrel.

There are others, however, who seem to feel that it is wrong for any African to meet any white man anywhere—unless it is a white man whom they approve of. This attitude is fundamentally totalitarian and foreign to everything African or democratic. The white people in the good books of the Johannesburg head office, for argument's sake, might not be the people I can readily come to terms with in Natal here. Nor may the white people I meet down here be the type popular with the Johannesburg people. For the head office to say I should not associate with people it frowns upon—even where there are possibilities of exploring a situation which might prove beneficial to Congress—sounds very much like a curtailment of individual liberties. It also implies a lack of confidence in those who are victims of this attitude.

At the moment the European community is making efforts to gain top-level contact with the leaders of the African people in all the provinces. They have the right to do this; I think the African leaders have the duty to ensure that they meet the other man and hear his case as well as state theirs. Political platforms are not always the place where to settle quarrels. These private groups are meeting in almost every major city of the Union.

Some men high up in Congress affairs seem not to like this development. To discourage it they have launched a whispering campaign to smear those Congress leaders who are still prepared to meet the white man on a footing of equality. The line goes this way: That the latter leaders still behave as though they were political crumb-beggars to the whiteman. It is being suggested that the Congress leaders who attend these private gatherings are "good boys" or something worse.

The people who pin these labels on others suffer from one of three handicaps. Firstly, they might unconsciously have become Communist stooges creating barriers to Afro-White understanding so as to leave South Africa with only the alternative of violence as a solution to our problems. There is nothing that underground Communism dreads as the settlement of the Colour problem in a peaceful way—for the simple reason that Communism does not believe in peaceful settlements. Where these prove successful, Comminism is knocked flat. There are people in Congress who do not seem to appreciate this fact fully.

Or, they are just small-minded men who feel that they and they alone should be consulted on everything which affects the African people, everywhere and on every occasion. They are trying to resuscitate the "personality tradition" in Congress which the Congress Youth League worked so hard to destroy. In the old days the leader was not the servant of the people; he commanded and the people obeyed. We revolted against this and brought into being the Youth League because we wanted leaders who were sensitive to changes in public opinion; who had an intelligent appreciation of their responsibilities. That era which we brought to an end so successfully must never again be revived—no matter by whom. If anybody anywhere tries to revive it, well, they must bear the consequences of trying to swim against the tide.

Or, the label-makers who have so much to say against those who are prepared to meet the whiteman as an equal, are unconscious victims of a political dishonesty which is fashionable in some quarters at the moment. Some time back a group of white democrats met representative Africans in Johannesburg and went as far as bringing into being the Congress of Democrats. At the time I wrote and said openly that while it was sound policy to meet white people for purposes of a joint front against Malanism, I was not happy with the choice of a name and the haste then shown to bring into being a new political organisation. Dr. Eddie Roux replied to say that I should give the new organisation the change to prove its worth. I thought that a reasonable request and I shut up. My attack on the haste to bless a new organisation was not in any way racial. I decried the rush to bring into being political organisation when so many were springing up—with a name which had unfortunate connotations. I thought this would confuse the world and the African and everybody, for that matter. I did not accuse the Congressmen who had given the organisation their blessings of rushing to do this just because it was a white body. If those men could meet one group of whitemen, why should not others meet another as well?

They had the right to meet those white people with whom they could come to terms—as I think any responsible African in every part of the Union has the duty to meet those white people with whom he can agree and by frank exchanges of views explore possibilities of a Settlement. If the largest number of Africans can agree with the largest number of Europeans on a workable solution, why, South Africa's racial quarrels shall have come to an end. And Congress is working towards that goal. I think that if we approach the various moves in the air at the moment from this angle, we shall find that there is no need for whispering campaigns. On the contrary, we shall find that the cause gains tremendously if more Africans are encouraged to meet more Europeans at all levels.

Above everything, of course, no single man has the monopoly of wisdom or virtue. It makes little sense for some of the men in the higher rungs of Congress to distrust their leaders or their own colleagues. Chief Luthuli and Professor Matthews are the trusted servants of their people. We elected them because we trusted them and they have not let us down. If they agree to meet groups of white people, we know the settlement they will make—if it comes to that—will be in our favour. If it is not, we know they will not accept it. And, if they think we must accept it, they will return to us and tell us about it before they commit us. In the meantime they must be given the green light to meet whom they will under conditions they like at their own time and nobody must hamper them or cramp their style with whispering campaigns or threats of whispering campaigns.

TROUBLED WATERS

By JOHN O'HIND

This book deals with that period of Indian history when three empires were at a clash with each other on the Indian Peninsula. The Mughal Empire was breaking up; the Maratha Kingdom was declining; and the British were establishing themselves. The story is full of suspense, keeping the reader engrossed in the acts of heroism and valour, naval bombardment and piracy on the high seas, escapades, a chase with blood-hounds, and romance. Order your copy as soon as possible, as there are only a few copies on sale at our office.

Price 10s.

Available at:

'Indian Opinion',
P/Bag, Phoenix, Na'

TEACHERS' CONFERENCE

THE Natal Indian Teachers Society held its annual conference last week in Durban. The conference was opened by Mr. E. C. Wilks, M.E.C.. The president of the Society, Mr. A. D. Lazarus, presided. In the course of his speech Mr. Lazarus said: At this time the Indian community is engaging itself with the problem of eprimary school accommodation for its children. Various figures, some of them alarming, have been broadcast about the number of Indian children who cannot find places in schools. I am not going into that question today, because the Indian community in another context is coming to grips with the problem, and it is my hope that some solution will shortly be found. I might here refer to the fact that my Society has inaugurated an Indian Schools Building Trust Fund to which at the moment about 950 Indian teachers are contributing by stop order 6 per cent. of their salaries over the next two years. Teachers are contributing at the rate of £500 a month already towards the £300,000 target of the Trust Fund.

Referring to the lack of accommodation in secondary schools level the President said, of the 239 Indian schools in the Province 13 are engaged in post-primary education. Last year there were 2,571 Indian students engaged in secondary work. At the end of last year 1,759 pupils in Natal passed the Standard VI examination at the continuation level which qualified them to pursue a secondary education. 873 were in the Durban area alone and of these just upwards of 190 were girls. Exactly 335 presented themselves for admission to Sastri college this year only 159 of whom gained admission. The College incidentally has a roll of 799 students.

Of the Indian students who leave our high schools annually a dozen or so go into medical schools both here and abroad. The legal profession attracts one or two. A considerable number seek admission to the teachers training college. But all cannot be teachers. So the majority of our students must turn to industry and commerce where the dice is loaded against them.

It must be remembered that the patterns of South African life being what they are, many avenues of employment are closed to Indians. Commerce and industry is by and large not an open door. The civilised labour policy of the country has the effect of keeping the Indian in semi-skilled occupations only, with the result that however skilled an Indian might be, or however well equipped by education and training, he cannot find a niche in the skilled or scientific trades.

First let us face the fact that the Indian is an integral part of the South African population and that he is here to stay. It is therefore in the national interest that this racial group's potential be fully recognised and utilised. Our full integration into the community of South Africa and its economic life requires a change of heart on the part of the European. He must refrain from thinking with his blood and appeal to his reason and the logic of events. To give you one example of thinking with the blood, some large industrial concerns in this city refuse as a matter of principle, to employ Indians anywhere on their establishments. Such an attitude of mind must contribute very meterially to the deteriorating race relations of which one has heard so much in recent times. The future of this country has indeed been presented in a grim light. I am however, no apostle of fear and despondency for the future. The improvement of our race relations should be the business of every patriotic South African whatever his race or colour.

There are signs that the Europeans want to do the fair thing by all the people of this country. The Director of Education and his Department have paved the way for improvement in our standards of thinking and for harmonious and right living by the introduction into the school curriculum of the syllabus for training in Citizenship. This is being taken very seriously in our schools. If the same seriousness were to pervade all European schools, one need entertain no fear for the future

If our people are fully integrated and given the opportunity for a fuller participation in the economic life of our contry, the Indian people must serely contribute to the raising of the national income. Greater educational facilities will have the effect of raising that income and along with other sections of the community our people will have access to that richer and fuller life which is the birthright of every civilized human being.

There is another aspect of South African life upon which some comment is necessary. The present political climate of our country has activated the non-European generally and the Indian people in particular to more intensive and critical thinking about our political problems. The Indian teacher has to enjoy or suffer the political vicissitudes of our times with the rest of his community. While others have opportunities to express opinions on matters that affect hearth and home, the teacher is restrained by the conditions of his service from making even enlightened comment. His leadership is unfortunately lost to the community. I am not unaware of the dangers inherent in allowing teachers to take part in politics, but the view is gaining currency among us that we cannot for ever allow ourselves to be led like lambs to the slaughter. If I may be permitted to illustrate the point with an example a few years ago, feeling that our very homes were being threatened by legislation then being introduced, by Society registered its protest to His Honour the Administrator of Natal, with the request that it be conveyed by him to the Government. For answer we were referred to the Ordinance which made us guilty of an offence, and the matter had to be dropped while the rumblings and murmurings went on. We feel that while we have no desire to enter the fight for political rights, we should be permitted to express our opinions to His Honour the Administrator where we as individuals are directly threatened.

Teachers are responsible people and there is no réason to assume that we would align ourselves with any of our own political leaders on any issue The fact that no channel exists through which our opinions can be expressed has a bad effect on our souls. We want the opportunity to give leadership to our people in harmonious, and right living in our contry but this is denied to us. This is the land of our birth and adoption and to it alone do Indian teachers give their loyalty and allegience. Is it asking to much to allow us to grow into patriotic sons and daughters of South Africa?

Things In General

Magistrate Warns Police

"There is today a suspicion that prisoners do not get fair treatment. If I find a policeman guilty his blue uniform will not avail him," said a Pretoria Magistrate, Mr. F. A. Venter, last week when a policeman, K. Hudson, of the South African Police, Pretoria, appeared on a charge of assaulting Lucas Mokwena on June 6, hitting him with a stick on the body. Hudson was found not guilty and discharged. "A policeman must not contribute to the suspicion against the police of ill treating prisoners," said Mr. Venter. "It is not necessary to assault a man physically. A man can, by pushing or lifting his hand, also be found guilty of assault. There is at present some sort of racial feeling between Europeans and non-Europeans and if I find a man, especially a policeman, guilty of assaulting somebody in his custody I will certainly deal with him very severely."—Sapa.

Death Of Dr. Karl Bremer

We join the country in mourning the death of Dr. Karl Bremer, Minister of Health, who, after a brief illness, died last Saturday in Capetown. Dr. Bremer won the Vasco seat at the general election in April with a majority of 1217 votes over Miss Jackie de Villiers, United Party candidate. For several years Dr. Bremer practised in Capetown as an ear, nose and throat specialist. He retired from active medicine in 1947. Dr. Bremer is survived by his widow and four children. The profound sympathy of the Indian community goes out to them in the great loss sustained by them. Dr. Bremer was 68 years of age.

New School Building At Springfield

The opening ceremony of the new building of the Hindi Government Aided Indian School, conducted by the Nagari Pracharni Sabha, was performed last week at Springfield by Mr. D. Judhunundhan who gave a donation of £50 to the school fund. Mr. R. Chotai has been the principal of the school for 25 years. Speeches eulogising the services of Mr. Jadhunundhan and wishing the school every success were made by various speakers.

Wedding

The wedding of the son of the late Mr. and Mrs. Beethasee Maharaj, with the second daughter of Mr. and Mrs. P. R. Singh, both of Durban, took place at the Avalon Theatre, Victoria Street, Durban, on Sunday, July 19, in the presence of a large number of friends and relatives. The wedded couple was the recipient of many messages of good wishes and valuable gifts.

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
SELECTIONS FROM GANDHI—Nimar Kumar Bose	10	0
GANDHIAN ETHICS—Benoy Gopal Ray	2	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
CHAITANYA TO VIVEKANANDA	3	3
STORY OF SATARA—Major B. D. Basu, (I.M.S.)	15	0
SEVEN MONTHS WITH GANDHI—Krisnadas	12	6
STORY OF THE BIBLE—S. K. George	6	0
DELHI DIARY—Gandhiji	10	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE—Mahadev Desai	2	3
THE POLITICAL PHILOSOPHY OF MAHATMA GANDHI—Gopinath Dhewan	17	9
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
THE STORY OF BARDOLI—Mahadev Desai	6	0
FROM YERAVDA MANDIR—M. K. Gandhi	1	0
MAHADEV DESAI'S EARLY LIFE —By Narahari D. Parikh	2	6

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"

P. Bag, Phoenix, Natal.

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

Souvenir

Of The

Passive Resistance Movement

1906—1914

Price: Four Shillings.

Obtainable From:

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

BOOKS FOR SALE

INDIAN JUDGES (Biographical and critical sketches with portraits)	7	6
EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	7	6
THE BHAGAVAD GITA—The Lord's Song—(An English Translation)—Annie Besant	1	0
WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao	3	0
OUR INDIA (Children's stories by various writers, illustrated) —Minoo Masani	2	6
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
GOLDEN NUMBER OF "INDIAN OPINION", 1914 (Souvenir of the Passive Resistance Movement in S.A., 1906-1914)	4	0
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
PUBLIC FINANCE AND OUR POVERTY —J. C. Kumarappa	3	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Pacts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
CHRISTIAN MISSIONS IN INDIA (Their place in India)—M. K. Gandhi	5	0
RAMANAMA—M. K. Gandhi	2	0
TOWARDS NON-VIOLENT SOCIALISM —M. K. Gandhi	5	0
REBUILDING OUR VILLAGES—M. K. Gandhi	3	0
AN ATHEIST WITH GANDHI—Gora G. R. Rao	2	0

Obtainable from:

'Indian Opinion,'

P.Bag, Phoenix, Natal.

Phones: 29121/3 (Switchboard)
24179 (Manager)

Cables & Tel. Add:
"PROSPERITY" (All Branches)

P.O. Box 2197

(Established 1927

Premier Produce

Co. (Pty) Ltd.

General Wholesale Merchants
EXPORTERS AND IMPORTERS

Buyers and large Stockists of all kinds of Indian and European Groceries, Provisions, Soaps, Oils, Grains, Beans, Peas, Kaffircorn, Malt, Maize, Maize Products, Wheat, Wheaten Products, Crockery, Hardware and also Coal of all types.

All enquiries for Export and Import to the Head-Office.
Head-Office: "PREMIER HOUSE"
364 Pine Street, Durban.

also at

JOHANNESBURG
Phones: 34-3554/5
P.O. Box 200, Fordsburg,
82, Crown Road,
Fordsburg, Johannesburg.

BENONI
Benoni Coal Site
Phone 54-1813,
Rangeview Coal Sites—54-2205
P.O. Box 392, Benoni.

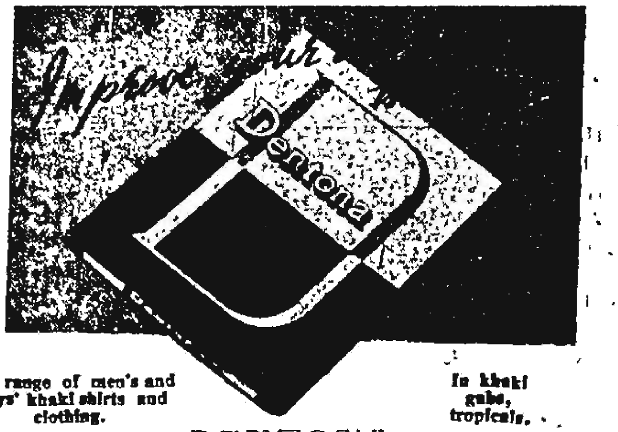

Full range of men's and boys' khaki shirts and clothing.

In khaki gabs, tropicals.

DENTONA
SHORTS AND SLACKS
IN MOYGASHEL Regd.

TRADE ENQUIRIES

UNION OF S. AFRICA, SWAZILAND, BASUTOLAND, SOUTH WEST AFRICA, SOUTHERN BECHUANALAND.
DENTON TRADING CO.
Phone 34-4381 JOHANNESBURG P.O. Box 3561

N. RHODESIA
FEIGENBAUM BROS.
Phone 2758 BULAWAYO P.O. Box 354

SOUTHERN RHODESIA
MASHONALAND, P.E.A. & N. BECHUANALAND
W. F. NEUMAN
Phones 2-1219/2-4924 SALISBURY P.O. Box 1492

BRITISH EAST AFRICA
VAN BRUSSEL & CO. (E.A.) LTD.
Phone 4010 Trust Mansions NAIROBI

BULAWAYO CLOTHING FACTORY LTD.
Phone 2410, Bulawayo, P.O. Box 427, Southern Rhodesia.

Proprietors:
C. L. Patel, D. K. Patel
V. B. Patel, H. J. Patel
K. C. Patel.

The Star Clothing Factory

Wholesale Merchants

CLOTHING MANUFACTURERS

P.O. Box 237. Phone 514.
Jameson Road, Livingstone,
NORTHERN RHODESIA.

Our S.A. Representative:

H. L. Hompes & Co., (Pty.) Ltd.

Durban, P.O. Box 1301.
Johannesburg, P.O. Box 3480.
Capetown, P.O. Box 824.

New Typewriters

POPULAR MAKES

Remington, Smith-Corona, Olivetti, Hermes, R. C. Allen.

PORTABLE & STANDARD MODELS AVAILABLE AT:

NATIONAL OFFICE SUPPLIES (PTY. LTD.)

(Directors: N. V. MEHTA, J. P. GOKOOL, K. V. MEHTA)

LEGAL & COMMERCIAL STATIONERS
OFFICE EQUIPMENT SPECIALISTS

76 Victoria Street, Durban.

PHONES 22622
" 63535

P. O. BOX 1327
Tel. Add. NOSLIMITED.

For Quality Printing Consult:—

UNIVERSAL PRINTING WORKS

Commercial Printers & Calendar Specialists
9 Bond Street, Durban, Phone 25295.

Printed and Published by Manilal M. Gandhi at Phoenix, Natal.

15 JUL 1953

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે
સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૫૧ મું—અંક ૨૮ | શુક્રવાર તા. ૧૦ જુલાઇ, ૧૯૫૩. | છુટક નકલ પેની ૬

ગાંધીજીના મનનીય વિચારો અને ઉકતીઓ

કુમારી મનુબ્હેન ગાંધીની ડાયરીમાંથી

તા. ૧૭–૬–૪૭: બાપુજીએ કહ્યું: "આજે ત્રણેક વાગે મારી આંખ ઉઘડી ગઇ. હું વિચારતો હતો કે આપણા પુર્વજોના જમાનાને અત્યારની કક્ષાનો–કદાચ અત્યારનો ભણેલ વર્ગ એક જુના જમાના તરીકે ઓળખાવે છે, અને આજનાં તરૂણ તરૂણીઓ પોતાને આદર્શ સુધારક માની કંઇક ગર્વ પણ લે છે, ત્યારે મને એકદમ શ્રીમદ્ ભાગવતનો ગ્રંથ યાદ આવી ગયો. મને થયું જો અત્યારના લેખકો કે વિદ્વાન ગણાતા માણસો વિચારે કે વિદ્વત્તા કયા જમાનામાં હતી તો એક નાનું બાળક પણ કહી શકે કે આધુનિક યુગ કરતાં વિદ્વત્તા અને ખરો સુધારક સમાજ તો એ જમાનામાં હતો.

શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનની હકીકત બની હોય કે નહિ તે પ્રશ્ન બાજુએ મુકીએ તો પણ એ કલ્પના કેટલી ભવ્ય, ઉંચી અને પ્રેરણાત્મક છે?

શ્રી કૃષ્ણ ભગવાન બાળલીલા રમ્યા, ગોવાળીયાઓ જોડે આનંદથી ખેલ્યા, એ બતાવે છે કે પોતે એક મહાન રાજા કે ઇશ્વરી અંશ હતા છતાં તે સમયમાં પણ અભણ ગોવાળીયાઓની સાથે ખાધું, પીધું. તેમણે કોઇ જાતનો ભેદભાવ નજ રાખ્યો.

રાસલીલા તો એક અદ્દ્ભૂત છતાં ખુબ ગંભીર પ્રસંગ છે. રાસલીલા કરીને કૃષ્ણ ભગવાને સ્ત્રીઓનો ઉદ્ધાર કર્યો. આજે આપણે સ્ત્રીપુરૂષ સમાન હકક માટે લડીએ છીએ, પણ તે જમાનામાં સ્ત્રીસ્વાતંત્ર્ય પણ હતું–અને એક એક ગોપીની સાથે એક એક કા'ન થઇને રાસ રમી ભગવાને પવિત્ર ભાવના ઉત્પન્ન કરી. આ આખોય પ્રસંગ ખુબ રોમાંચક, પવિત્ર અને બોધદાયી છે. નરસિંયો ભકત હરિજનો સાથે જ બેસતો અને છતાં તેની અદ્દ્ભુત સેવા કરી છે. અસ્પૃશ્યતા હોવી જ ન જોઇએ, એ વાતની એ વખતનું આ સાહિત્ય પણ સાક્ષી પુરે છે. દ્વારિકા જેવી નગરીમાં બિરાજમાન છતાં એ જ દ્વારિકાધીશે સુદામા જેવા ચીંથરેહાલ માણસનો કેટલો ભવ્ય સત્કાર કર્યો, અને પ્રેમથી તેના તાંદુલ આરોગ્યા? એ નિરભિમાનતા અને રાજાઓ તો દુઃખીઓના બેલી જ હોવા જોઇએ એ સત્યકથન પુરવાર કરી બતાવ્યું. આવા આવા તો અનેક પ્રસંગો શ્રીમદ્ ભાગવતમાં છે. પણ આપણા આજના ભટ્ટો એ રીતે વાંચતા નથી. કારણ કે એમને તો સીધાંસામગ્રી કે પૈસાની જ પડી હોય છે. આપણા દેશમાં તો અનેક મહાન ધર્મ ગ્રંથો છે, અને દરેક ધર્મગ્રંથોના સિદ્ધાંતો તો લગભગ સરખા જ છે. પરંતુ શ્રીમદ્ ભાગવતમાં કૃષ્ણનું નામનું આવે, રામાયણમાં રામનું આવે, બાઇબલમાં ઇસુખ્રિસ્તનું નામ આવે અને કુરાને શરીફમાં મહમદ પયગમ્બર સાહેબનું નામ આવે તેથી શું? ધર્મગુરૂઓ જો આવા બધા પ્રસંગોની અનુરૂપ છણાવટ કરી અર્થો સાથે વાંચી સંભળાવે તો એક અદ્દ્ભુત સેવા તેઓના હાથે થાય. મારી ઇચ્છા તો છે કે જો હું આ દાવાનળમાંથી બહાર નીકળી શકું અને ૧૨૫ વર્ષ જીવું તો જેમ અનાસકિત યોગ લખાયો તે રીતે રામાયણ અને ભાગવતના સરળ અર્થો અને દરેક પ્રસંગને બરાબર ન્યાય મળે એ રીતે કરવાની ઇચ્છા છે ખરી. મહાદેવને આ કામ કરવાની ખુબ હોંશ હતી પણ ધાર્યું ધણીનું જ થાય છે."

પ્રાર્થના પછી દક્ષિણ આફ્રીકાના બાપુજીના સાથી શ્રી મેઢભાઇને દક્ષિણ આફ્રીકાના સત્યાગ્રહીઓને બે લીટીમાં સંદેશો મોકલતાં લખ્યું કે "સત્યાગ્રહીને કહેજો કે તેઓ સત્યનો ને અહિંસાનો આગ્રહ રાખે. તે પોતાની પ્રતિજ્ઞા મરતાં લગી ન છોડે."

આપણે જેને અહિંસા માની હતી તે નિર્બળની અહિંસા હતી. પણ અહિંસા અને સત્યની જ્યોતિ તો સદાકાળ ઝળહળતી જ રહે છે. તેનો સાધક જો બેખબર હોય તો જ આ સાધનામાં કંઈક ખામી મળી આવે છે. એથીજ હું તો કહું છું કે અહિંસા અને સત્યના પુજારી હોવાનો જે કોઇ વ્યકિતનો દાવો હોય તેણે ખુબ જાગ્રત રહેવું પડે છે. એટલી જાગ્રતી હજુ આપણામાં નથી એમ કબુલ કરવુંજ જોઇએ."

જ્યાં સુધી સ્પષ્ટ પુરાવા ન મળે ત્યાં સુધી કોઇ પણ વ્યકિત માટે આપણા મનમાં પુર્વગ્રહો બાંધી લેવા અને તેને માટે ગમે તેમ બોલીએ એ પણ હીંસાનો એક પ્રકાર છે. ગુસ્સાની સામે ગુસ્સો કરવો એ તો બળતામાં ઘી હોમ્યા બરાબર છે.

રામકૃષ્ણ ઉપનિષદ

નમ્રતા

બધા જ્ઞાની આગ્રહપુર્વક કહે છે કે નમ્રતા રાખવી જોઇએ, કેમ કે, નમ્રતાથી જ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત થઇ શકે છે. સિદ્ધિ મેળવવા માટે કેટલાક લોકો નમ્ર બની પણ જાય છે. પરંતુ નમ્રતા સ્વાભાવિક અને સાચા હૃદયપુર્વકની હોવી જોઇએ. આપણી પાસે જે વિદ્યા, ધન અને ગૌરવ વગેરે છે એનું કશું મહત્ત્વ નથી એ વાતનું જ્ઞાન થઇ જાય તો નમ્રતા આપોઆપ આવી જશે.

ગરીબ માણસનો છોકરો જાણે છે કે એના બાપ પાસે ધન નથી. તેનો વહેવાર નમ્ર હોય છે. એમાં બુદ્ધિમત્તા છે. એજ રીતે ધનદોલતવાળા પણ નમ્રતાપુર્ણ વહેવાર રાખે એમાં જ બુદ્ધિમત્તા છે, કેમ કે, ધનદોલત વાસ્તવમાં બહુજ તુચ્છ વસ્તુ છે. નમ્રતા અંતરથી હોવી જોઇએ. બીજા લોકો વખાણ કરે એ વિચારથી જો આપણે નમ્ર થઇએ તો એ નમ્રતા જુઠી હશે.

એક વાર એક ચેલાએ ગુરૂને સંપ્રદાય પ્રમાણે હાથ જોડીને વિનંતી કરી, 'હું અતિ નીચ છું, મને માર્ગ બતાવો.' ગુરૂ સમજી ગયા અને તેમણે વિચાર્યું, ચાલો એને જરા પદાર્થપાઠ આપીએ. તેમણે ચેલાને કહ્યું, 'હવે તું જા અને તારા કરતાં ઓછી કિંમતની કોઇ વસ્તુ લઇને મારી પાસે આવજે.'

ચેલો ખુશ થઇને બહાર આવ્યો. પણ તે પોતાના કરતાં ઓછી કીંમતની વસ્તુ ખોળવા ગયો ત્યારે તેને માલુમ પડયું કે દરેક વસ્તુ કોઇ ને કોઇ રીતે તેના કરતાં મોટી છે. પવિત્રતામાં અને ઉપયોગિતામાં દરેક વસ્તુ તેના કરતાં વધારે જ હતી. તેણે વિચાર્યું ગુરૂ તો સાફ સાફ પુછશે કે તું લાવ્યો છે તે વસ્તુ તારા કરતાં ઓછી કીંમતની છે એ તેં કેવી રીતે જાણ્યું? આ કોયડો ઉકેલવા માટે તે બિચારા પાસે કશો ઉપાય નહોતો. બીજે દિવસે તે શૌચ માટે જંગલમાં ગયો ત્યારે તે વિચારવા લાગ્યો, મારો મળ અવશ્ય મારા કરતાં તુચ્છ હશે, તો એજ હું ગુરૂ પાસે કેમ ન લઇ જાઉં?' જ્યારે તે પાંદડામાં થોડો મળ લેવા લાગ્યો, ત્યારે કયાંકથી તેને અવાજ સંભળાયો, 'નીચ, મારો સ્પર્શ ન કર. એક વખત હું તો અત્યંત સ્વાદિષ્ટ પદાર્થ હતો. દેવના નૈવેદ્ય માટે પણ કામ આવતો હતો. મારે કમનસીબે તારી પાસે પહોંચ્યો અને તારા સંપર્કમાં આવવાથી મારી આ દુર્દશા થઇ છે. મહેરબાની કરીને હવે પાછો મને તારો હાથ ન લગાડ. એને કારણે મારી આથી કેવી ખરાબ દશા થઇ જાય એની શી ખબર?'

ચેલો ખાલી હાથે ગુરૂ પાસે પહોંચ્યો અને કહેવા લાગ્યો, 'મારા કરતાં તુચ્છ વસ્તુ દુનીયામાં છેજ નહીં. હું મારા મળ કરતાં પણ હલકો છું.'

—'લોકજીવન'માં મુકુલભાઇ.

જેમ દારૂથી તેમ બીડી સીગરેટથી મને ત્રાસ છુટે છે. બીડી પીવી એને હું દુર્ગુણ ગણું છું. એનાથી માણસનું અંતઃકરણ મુર્છિત થાય છે, અને એ વારંવાર દારૂનેયે ટપી જાય છે, કારણ એની અસર કળાતી નથી. એ ખચીત દુર્ગુણ છે, એનાથી શ્વાસ ગંધાઇ ઉઠે છે, દાંત ઉપર ડાઘા પડે છે અને કોઇ વાર કેન્સર પણ થાય છે. એ ગંદું વ્યસન છે.

ગાંધીજી.

Phone 22905 Tel. ADD. : "GANDABHAI"

The Home Of
INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their cheques with their orders.

Write For Price List.

સ્વાદિષ્ટ મીઠાઈનું જાણીતું મથક

બહારગામના ગ્રાહકોએ ઓરડર સાથે ચેક મોકલવા મહેરબાની કરવી.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET,
DURBAN.

Phone : 25881. 8 Cross St.

H. R. PATEL & SONS
Durban.

અનાજ તથા કરીયાણાના વેપારી દરેક જાતના કઠોળની ડાળો ગ્રાહકોને સંતોષ થાય એવી રીતે હમો જાતી દેખરેખ રાખી રવાના કરીએ છીએ. બહાર ગામના ઓરડર ઉપર પુરતું ધ્યાન આપીએ છીએ.

ભાવ તથા સેમ્પલો માટે લખો :

અથાણાં લાયકની મેથી એ અમારી ખાસ સ્પેશીયાલીટી છે.

PATEL'S FRUIT SUPPLYERS

60 Bond Street

Phone 25881 — DURBAN — Box 609

Supplyers To Trade Only.

Bananas, Green Ginger, Indian Vegetables Supplied.

Fruits In Season.

યુનીયન પ્રીંટીંગ વર્કસ
(બુક સેલર્સ, સ્ટેશનર્સ અને જનરલ ડીલર્સ)

દરેક જાતના અર્બી, ઉર્દુ, ગુજરાતી, અંગ્રેજી, હીંદી ભાષામાં બધા વિષયના પુસ્તકો-કીતાબો-કુરાને શરીફ હમેશાં મોટા જથ્થામાં આવે છે.
યુનાની—વૈદકીય—સ્વદેશી દવાઓ—અત્તરો હમેશા મળશે.

ધાર્મીક પુસ્તકો

શિવચાલીસા, દુર્ગાચાલીસા, નવગ્રહના પાઠો, ધ્રુવાખ્યાન, શ્રી. શનીશ્વરની કથા, રામ ચાલીસા, શની ચાલીસા, વ્યંકટેશ્વર સ્તોત્ર—
હરેકની કીંમત ૬ પેની

હનુમાન ચાલીસા, તુલસીદાસ ને કબીરની સાખીઓ, અર્જુન ગીતા, હનુમાન જયોતિષ, આરતી સંગ્રહ, પરમરાજ ને સુર્યદેવની પ્રાર્થના, કાન ગોપીની વડચડ તથા દાણલીલા, નારાયણ કવચ, મંગાષ્ટક ગુજરાતી શ્લોક તથા અર્થો સાથે, પુરૂષોત્તમ, ત્રીકાલ સંધ્યા અને હાથ જોડ પુજા ગુજરાતી ટીકા સાથે, શ્રીમદ્ ભાગવતનો પાઠ, રામ રક્ષાના સ્તોત્રો, શ્રી. વિષ્ણુ સહસ્ર નામાવલી, શ્રી શિવ સહસ્ર નામાવલી, આનંદનો ગરબો, રાસમંડળની ગરબીઓ, દાણલીલા સાથે, ભજન ભંડાર, શુકનાવલી અને સ્વપ્નાવલી હરેકની
કીંમત શી. ૧

એકાદશીની કથા, સત્યનારાયણની કથા, જાદુઈ બંસરી, વૈતાલ પચ્ચીસી—હરેકની કીંમત એક શીલીંગ અને ૭ પેની

ધી ઈંગ્લીશ-ગુજરાતી લેટર રાઈટર (પત્ર વ્હેવારનું પુસ્તક) ૭/૬
" " " " ટીચર (ઘર બેઠા અંગ્રેજી શીખવાનું " ૭/૬
" લીટલ પોકેટ ગુજરાતી ટુ અંગ્રેજી ડીક્ષનરી ૮૦૫ પાના ૭×૪ ૬/૬

એ સીવાય બીજાં અનેક જાતના વાંચનના પુસ્તકો—દીવાળી અંકો, દીવાળી કાર્ડ-ધાર્મીક પુસ્તકો વીગેરે સ્ટોકમાં રહે છે માટે આપને જોઈતી વસ્તુઓની લીસ્ટ મોકલશો તો હાલના ભાવ લખી જણાવીશું.

એક વખત પધારી અથવા ઓરડર આપી ખાત્રી કરો.

વી. પી. (C.O.D.) થી મંગાવનારને શી. ૧ વધુ ભરવી પડશે.

Union Printing Works
89-91 VICTORIA ST. DURBAN
P. O Box 2492.

Phone 339859 Phone 228727

K. J. TAVARIA
Representing Associated Shop Fitters Ltd.
43 Commissioner Street, JOHANNESBURG

ગલાસ કાઉન્ટર

સુન્દર અને ટકાઉ ગલાસ કાઉન્ટર, શો કેસીસ, વોલ કેસીસ, સ્વીટ કાઉન્ટર તેમજ ફ્રીજ કાઉન્ટર, ફીશ ફ્રાયર, સુંદર વીન્ડો ફીટીંગ્સ વીગેરે હમારે ત્યાં મળશે.
તમારા જુના કાઉન્ટર—બદલી અથવા વેચી આપીશું.

લાંબી મુદતની ઉધારની ગોઠવણ કરી આપીશું.

GLASS COUNTERS

Glass Counters, Show Cases, Wall Cases, Sweet Counters, Fridge Counters, Fish Frier, also up to date Window Fittings.
We sell your old Countess.
Easy Terms Arranged,

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

મુસાફરી. વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘરે બેઠા અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા, યોર્કશાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૦-જુલાઇ, ૧૯૫૩.

સમયસરની ચેતવણી

આ માથી સાપા રોયટરનો સંદેશો જણાવે છે કે હીંદના વડા પ્રધાન શ્રી. નેહરૂએ આફ્રીકા ખંડના કેટલાક ભાગોમાં આફ્રીકનો પ્રત્યે બતાવવામાં આવી રહેલી વર્તણૂક "હદ બહાર શરમ ભરેલી" તરીકે વર્ણવેલી છે. તેમણે કહ્યું કે, "જેમ જાણે તેઓ જાનવરો ન હોય એ રીતે તેઓ પ્રત્યે વર્તવામાં આવી રહ્યું છે. આવી વસ્તુ બની શકે છે એજ મને તાજુબી થાય છે. આ આફ્રિકનોના સવાલનો તુરતમાં ઉકેલ નહિ લાવવામાં આવે તો આખો આફ્રિકા દેશ સળગી ઉઠશે." ગયા સોમવારે ઓલ ઇન્ડિઆ કોંગ્રેસ કમીટીની બેઠક ખુલ્લી મુકતાં શ્રી. નેહરૂ આ પ્રમાણે બોલ્યા હતા. વધુમાં તેમણે કહ્યું કે, "બીજા લોકોના સવાલોમાં હીંદ માથું મારવા માંગતું નથી પરંતુ એક માત્ર યુધ્ધે ચઢવા સિવાય દુનીયાના દરેકે દરેક ભાગમાં અમે સમાનતાને માટે લડીશું." "એશીયા અને આફ્રીકામાં થઇ રહેલા ખળભળાટ અને સંસ્થાનિક શાહીવાદ અને જાતીયવાદના મીશ્રણ"ની તેમણે ટીકા કરી હતી.

શ્રી નેહરૂએ જે કહ્યું છે તે સાવ સત્ય છે. જેઓ વિચાર શકિત ગુમાવી નથી બેઠેલા–વીચાર કરવા ઇચ્છે છે તેઓને માટે તેમના શબ્દો વિચારવા જેવા છે.

અમે માઉ માઉને કોઇ પણ પ્રકારે સહાનુભૂતિ આપનારા નથી. તેઓની ઘાતકી પ્રવૃત્તિઓને અમે તિરસ્કારીએ છીએ અને તેનો અંત લાવવો જ જોઇએ એમ ચોકસ માનીએ છીએ. પરંતુ તેનો અંત લાવવાને જે રીતો અખત્યાર કરવામાં આવી રહી છે તે જરાયે ઓછી ઘાતંકી નથી. અમને તાજુબી થાય છે કે સુધરેલી દુનીયાનું હૃદય તેનાથી કંપી કેમ નથી ઉઠતું? લાગતા વળગતા સત્તાધીશો પરિણામનો ઇલાજ લઇ રહ્યા છે પરંતુ માંઉ માઉને ઉત્તપન્ન કરનારા કારણોનો તેઓ જરાયે વીચાર કરતા જણાતા નથી. આ ભયાનક ભૂલ ગયા મહાન યુદ્ધના સમયથી થતી આવેલી છે. હિટલર શાંથી હસ્તિમાં આવ્યો તેનો કોઇએ જરાપણ વિચાર નહિ કર્યો. તેનો નાશ કરવાને લગભગ આખી દુનીયાએ કમર કસી. પરંતુ શું દુનીયાને તેથી થોડો પણ લાભ થયો છે? એ વખતથી દુનીયામાં શાંતી સ્થાપવાના પ્રયત્નો ચાલી રહ્યા છે પરંતુ દુનીયા તેની કંયાંયે નજીક જણાતી નથી. શાંતી દુર ને દુર ભાગતી જણાય છે. હિટલરનો નાશ થયો પરંતુ તેનો આત્મા નાશ નથી પામ્યો. આજે તે ખાસ કરી આફ્રિકા ખંડમાં અને તેમાંયે દક્ષિણ આફ્રીકામાં અતિશય જીવંત જણાય છે. માઉ માઉનો પ્રશ્ન, જે દક્ષિણ આફ્રીકામાં આપણાથી એટલો બધો દુર છે, તેની અમે અહિ ચર્ચા કેમ કરી? કારણ કે દક્ષિણ આફ્રિકાના સવાલોની સાથે એ સવાલ સંકળાએલો છે. કેનીયામાં માઉ માઉની ઉત્પત્તિ કરનારાં જે કારણો છે તેજ કારણો દક્ષિણ આફ્રિકામાં બીન-ગોરાઓમાં અશાંતી ઉત્પન્ન કરી રહ્યાં છે, સમુહબંધી કતલ ચલાવવાથી એ અશાંતી દુર નહિ થઇ શકે. જમીન, ભુખ અને ઘર એ ત્રણ વસ્તુઓનો સવાલ ખરી પ્રમાણીકતા અને સત્ય નિષ્ઠાથી હાથ ધરવાથી જ તે દુર કરી શંકાશે. એ ત્યારે જ બની શકે જો મુડીવાદીઓ, જેઓ યુદ્ધના ખરા ગુનેગારો છે, તેઓ ધનના લોભ ઉપર અંકુશ મુકે અને સત્તાનો મદ ધરાવનારાઓ સત્તાના લોભ ઉપર અંકુશ મુકે. મુડીવાદ અને સત્તાનો મદ એ બે બદીઓ આજે દુનીયાને વિનાશને પંથે ઘસડી રહી છે.

દક્ષિણ આફ્રીકામાં આપણે ઝેરી વર્તુળમાં આવી પડયા છીએ. શોષણ કરનારાઓ સઘળાં પાપો કરી રહ્યા છે. અને શોષિતો જાણે વા અજાણે તેઓને સાથ આપી રહ્યા છે. સઘળાં પાપોનું મૂળ કારણ એ છે કે વિજ્ઞાને આપણે માટે શોધેલાં સુખ સગવડોના આપણે ગુલામ બની ગયા છીએ અને તેથી આપણું જીવન અકુદરતી થઇ ગયું છે. કુદરતથી આપણે દુર ને દુર જઇ રહ્યા છીએ. ઇશ્વરને આપણે ભૂલી ગયા છીએ. પૈસાને પરમેશ્વર તરીકે પુજીએ છીએ.

આપણો ઉદ્ધાર આ ઝેરી વર્તુળમાંથી નીકળી જવામાં, એટલે કે, કુદરત તરફ પાછા વળવામાં રહેલો છે. તેમ કરવાને આપણે કુદરતથી આપણને દુર લઇ જનારી સઘળી વસ્તુઓનો ત્યાગ કરવો પડશે; એટલે-કે આપણને ગુલામ બનાવનારી સઘળી વસ્તુઓનો બહિષ્કાર કરવો રહ્યો. તેનો વિચાર કરવા બેસીએ તો એ બહુ વિશાળ ભાસે છે. આધુનિક સઘળી સંસ્થાઓનો આપણે બહિષ્કાર કરવો પડશે. તેમ કરવાનું અંતિમ પરિણામ એ આવશે કે આપણે ભૂખે મરવું પડશે. પરંતુ માનવીના ગુલામ બનવા કરતાં શું એ ભલું નહિ ગણાય? માનવીના ગુલામ બનવાનું પસંદ કરનારને માટે ઇશ્વરની દરબારમાં સ્થાન હોઇ જ નહિ શકે.

પરંતુ આ સઘળી વસ્તુ આપણે પાપ કરનાર પ્રત્યે જરાયે દ્વેશ રાખ્યા વિના કરવી જોઇએ કારણ પાપ કરનાર પોતે પાપનો ભોગ બનેલો છે. અને તે તિરસ્કારના કરતાં વિશેષ દયાને પાત્ર છે.

દક્ષિણ આફ્રીકાનાં બલકે આખા આફ્રિકાના બીન-ગોરાઓની મુક્તિ માઉ માઉને પંથે જવામાં ચોકસ નથી જ રહેલી પરંતુ અસત, જેના આપણે ભોગ બનેલા છે, તેમાંથી સતપંથે જવામાં રહેલી છે. તેને માટે ઘણીજ હીંમત અને ઇશ્વર પર અચળ શ્રદ્ધા હોવી જોઇએ.

હાલ શરૂ થએલી પાલમેન્ટની બેઠક આપણાં મનુષ્યત્વનો નાશ કરી આપણને અર્ધ જંગલી દશામાં મુકવાની પાપી પ્રવૃત્તિઓ કરી રહી છે શું આપણે મૌનપણે તને નમીશું કે સત્ય અને ન્યાયની વેદીપર આપણા સર્વસ્વનું બલિદાન આપવા તઇયાર થઇશું કે જેથી આપણી ભાવિ પ્રજા નામર્દ તરીકે આપણો તિરસ્કાર ન કરે?

નોંધ અને સમાચાર

ડૉ. શ્યામાપ્રસાદ મુકરજીનું અવસાન

હીંદની પાર્લામેન્ટના સભ્ય અને અખિલ ભારતીય જન સંઘના પ્રમુખ ડૉ. શ્યામાપ્રસાદ મુકરજીનું જુન તા. ૨૩મીના શ્રીનગરમાં અવસાન થયું. ડૉ. મુકરજી પ્લુરસીથી પીડાતા હતા અને જુન તા. ૨૨મીના તેમને દાકતરી સારવાર માટે શ્રીનગરનાં એક નર્સીંગ હોમમાં લઇ જવામાં આવ્યા હતા. ત્યાં તેમની તબીયત અચાનક વધારે બગડી આવી અને તા. ૨૩મીની સવારના ૩–૪૦ વાગે ગુજરી ગયા.

ત્યાંથી તેમના મૃતદેહને કલકત્તા વિમાનમાં લઇ જવામાં આવ્યો હતો. જ્યાં હુગલી નદીના તટપર હજારોની મેદની વચ્ચે તેમની દહન ક્રીયા થઇ હતી. ડૉ. મુકરજીની ૫૨ વર્ષની વય હતી. તેમના પિતા સ્વર્ગસ્થ સર સર અશુતોષ મુકરજી હતા. તેમણે કલકત્તા અને લંડનમાં વિદ્યાભ્યાસ કર્યો હતો. ઇનરટેમ્પલમાં બારીસ્ટરનું પદ મેળવ્યું હતુ અને કલકત્તામાં પ્રેકટીસ કરતા હતા. કલકત્તાની યુનીવરસીટીના ૧૯૩૪ થી ૧૯૩૮ સુધી તેઓ વાઇસ ચેન્સેલર હતા. હીંદની પાર્લામેન્ટમાં તેઓ વિરોધ પક્ષના બાહોશ નેતા હતા.

રાષ્ટ્રપતિ, અને વડા પ્રધાનથી લઇ સઘળા પ્રધાનો અને દેશ નેતાઓ તરફથી ખેદ દર્શાવનારાં સંદેશા મોકલવામાં આવ્યા હતા. પશ્ચિમ બંગાળમાં વેપાર રોજગાર બંધ રાખવામાં આવ્યો હતો અને જાહેર મકાનો પર વાવટા અર્ધી કાંઠીએ ફરકાવવામાં આવ્યા હતા. ડૉ. શ્યામા પ્રસાદ મુકરજીના અકાળ અવસાનથી દેશને એક પ્રખર નેતાની ખોટ પડી છે. ઇશ્વર તેનાં આત્માને ચિરશાંતિ બક્ષે અને તેમના કુટુમ્બીજનોને આવી પડેલાં દુઃખમાં ધીરજ અને હીંમત બક્ષે.

ડાંકટરોનો ધંધો

અમેરીકાનાં ગર્વનર મરેએ ડાકટરોની એક સભામાં ભાષણ આપતાં જણાવ્યું કે "દાકતરોને માટે પહેલાં જે લોકોમાં આદર હતો તે છેલ્લા ૫૦ વર્ષથી કલ્પી ન શકાય તેટલો ઘટીને ઓછો થયો છે. કારણ કે તેઓએ માનવજાતની સેવાના પોતાના ધંધાને "વેપાર" બનાવી દીધો છે. પચાસ વર્ષ પહેલાના દાકતરો ભલે પોતા પાછળ સોનું જાગીર અને લુટનો એકઠો થયેલો મોટો વારસો નહોતા મુકી જતા પણ માનવજાતી માટે આશીર્વાદ રૂપ અને પોતાના ધંધાને માટે યશ કલગી રૂપ બનેલા જીવનની સુવાસ જરૂર મુકી જતા. દાકતરો હાલ તો દરદી મરે કે જીવે પણ પોતાની મોટી ફી ખીસામાં પડવી જોઇએ એની ચીંતા કરતા હોય છે.

છાપાગરનો ધંધો

લંડનમાં છાપાંના એક ધર્માદા ફંડના મેળાવડામાં અમેરિકાના એલચીને નોતર્યા હતા. તે પ્રસંગે રોઇટર કંપનીના મેનેજર સર ક્રીસ્ટાફરે છાપાગરીના પોતાના ધંધા વિષે કેટલીક મજેદાર વાતો કરી હતી. તેઓએ કહ્યું: "સત્તાધારીઓને પજવણી કરવી એ છાપાગરને સહેજે થઇ આવતી જબરામાં જબરી લાગણી છે. સારો છાપાગર હમેશાં ખબરો મેળવવા મથે છે. પછી ભલે તે ખબરો સારાં હોય યા ખરાબ હોય. હું જાણું છું કે લોકોની ફરીયાદ હોય છે કે છાપાગરો નઠારી વસ્તુને આકર્ષક બનાવે છે અને સારીની અવગણના કરે છે. આ ફરીયાદમાં કાંઇક તથ્ય છે ખરૂં. પણ એક જુની કહેવત છે કે, ખરાબ ખબરોને પાંખો હોય છે અને સારી ખબરોને પગ પણ નથી હોતા. સારી ખબરો એ ખબરો જ નથી હતી. ખબરોની જાત જ એવી છે એને અમે છાપાગરો શું કરીએ? આ એકજ ધંધો એવો છે કે પોતે બીજાને પજવણીરૂપ જેમ વધારે બની શકે તેમ વધારે પૈસા મેળવી શકે.

પરદેશમાં વસતા હીંદીઓની લંડનમાં મળેલી કોન્ફરન્સ

પરદેશમાં વસતા હીંદીઓની કોન્ફરન્સ, જેને માટે લંડનની કાઉન્સીલ ફાર ઇન્ડિઅન્સ ઓવરસીઝ એ ઘણા મહિનાઓથી તઇયારીઓ કરી હતી, તે જુન તા. ૧૩ અને ૧૪મીના લંડનમાં મળી હતી.

આવી કોન્ફરન્સ આ પહેલવહેલી જ મળેલી છે કે જેમાં જ્યાં જ્યાં હીંદીઓ વસી રહ્યા છે તે લગભગ સઘળા દેશોમાંથી હીંદી ડેલીગેટો, નીરીક્ષકો અને મુલાકાતીઓ હાજર રહ્યા હતા.

ઉપરોક્ત સંસ્થાને તેમજ કોન્ફરન્સ ને એડન, ફીજી, જેમેકા, કેનીયા, મલાયા, મોરીશ્યસ, સધર્ન રોડેસીયા, બ્રીટીશ વેસ્ટ ઇન્ડીઝ, યુગાન્ડાની, હીંદી સંસ્થાઓનો ટેકો મળ્યો હતો અને છેવટે તાર વ્યવહાર થયા બાદ સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસે પણ કોન્ફરન્સમાં હાજરી આપવા એક ખાસ નીરીક્ષકની નીમણુંક કરી હતી.

હાજર થએલા ડેલીગેટોમાં સંસ્થાનિક ધારા સભાઓના પ્રતિષ્ઠિત સભ્યો, જેવા કે, મોરીશ્યસથી ઓન. મેસર્સ આર. સીનીવાસન અને એ. એમ. ઓસમાન, ફીજીથી ઓન. પંડિત વિષ્ણુદેવ હાજર થયા હતા. મલાયા ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ તરફથી શ્રી. બી. ખેરસીંગ હાજર થયા હતા. અન્ય દેશોમાંથી ખાસ નીમાએલા મુલાકાતીઓ અને નીરીક્ષકો હાજર થયા હતા.

અંગ્રેજ માત્રોમાં મેસર્સ ફેનર બ્રોકવે એન. પી. હેનરી એસ. એલ. પેલાક, ફેક્સ પીટ અને ડો. રીચર્ડ પેંકહર્સ્ટ ટેકો આપ્યો હતો.

કોન્ફરન્સ શનીવાર અને રવીવાર એમ બે દિવસ ચાલી હતી.

ડો. કે. ડી. કુમરીયા, જેઓ કાઉન્સીલના જનરલ સેક્રેટરી છે, તેમને કેટલીક પરદેશોની સંસ્થાઓની સુચનાથી લંડનના ડેલીગેટો તરફથી કોન્ફરન્સના પ્રમુખ ચુંટવામાં આવ્યા હતા.

પ્રમુખનું ભાષણ

પ્રમુખે પોતાના ભાષણમાં જણાવ્યું કે ઘણા ખરા દરિયાપારના દેશોમાં હીંદી સવાલ જેવું કશું નથી, કારણ તેઓને મીશ્ર જાતાઓના સમાજના એક ભાગ તરીકે લેખવામાં આવે છે અને અન્ય કોમોની સાથે રહી રાજતંત્ર માં જવાબદારીનું સ્થાન મેળવવા પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે.

આ કોન્ફરન્સનો મુળ હેતુ નિઃશંક પણે એ સ્પષ્ટ કરવાનો છે કે પરદેશો માં વસતા હીંદીઓએ પોતાની રાજકીય વફાદારી જે જે દેશોમાં તેઓ વસે છે તે તે દેશોને આપવાની છે.

દક્ષિણ આફ્રીકામાં હીંદીઓને ખાસ ધ્યાન દેવાની જરૂર છે કારણ એ દેશ માં દમનના ખાસ કાયદાઓ વડે હીંદીઓને એ દેશમાંથી હાંકી કાઢવાના દરેક પ્રયત્નો થઇ રહ્યા છે. આફ્રીકા ખંડમાં વસતા હીંદીઓએ જે હકો અને છુટો તેઓ ત્યાંના મુળ વતની આફ્રીકનોને આપવા ખુશી નહિ હોય તેવા હકો અને છુટો તેઓએ ભોગવવા ની આશા રાખવી નહિ જોઇએ.

એ વસ્તુ નિઃશંકપણે સ્પષ્ટ છે કે પરદેશમાં વસતા હોય તે દેશના વતની ઓ તરીકે રહેવું જોઇએ અને એ દેશનેજ પોતાની હાર્દીક વફાદારી આપવી જોઇએ. એ સાથે એ પણ અગત્યનું છે કે હીંદીઓએ પોતાના પુર્વજો પાસેથી વારસામાં ગ્રહણ કરેલા ધાર્મીક, સંસ્કૃતિ તેમજ તાત્વિક સંસ્કારો કેળવવા અને ટકાવી રાખવા ના દરેક પ્રયત્નો કરવા જોઇએ

આ પ્રમાણે તેઓએ સ્વિકારેલા નવા દેશોને તેઓ ઉપયોગી ફાળો આપી શકે.

ફીજીના હીંદીઓ

ફીજીની ધારાસભાના સભ્ય પંડિત વિષ્ણુદેવે ફીજીમાં વર્તતી સ્થિતિનું ધ્યાન કરતાં જણાવ્યું કે એ ટાપુમાં હીંદીઓને હીંદીઓ તરીકે કશી ખાસ અગવડો નથી અને હાલની રાજકીય પરિસ્થિતિ જોતાં ત્યાં નજીકના ભવિષ્ય માં જવાબદાર રાજતંત્ર કે પ્રૌઢ મતાધિકાર સ્થપાય એવું લાગતું નથી.

તેમણે કહ્યું કે શેરડીના ખેતરોમાં કામ કરતા હીંદીઓથી ત્યાં હજુ લાંબી મુદત સુધી જમીન ખરીદી અને તેની માલીકી ભોગવી શકાય એવું લાગતું નથી.

જેમેકા

જેમેકાની ઇસ્ટ ઇન્ડિઅન પ્રોગ્રેસીવ સોસાયટીએ એક લેખીત નિવેદન મોકલ્યું હતું જે કુમારી અહલ્યા વર્મા એ વાંચી સંભળાવ્યું હતું અને ડો. સીંઘે તેને ટેકો આપ્યો હતો. નિવેદન માં મોટા ભાગના હીંદીઓની સ્થિતિ કંગાલ અને સંતોષકારક નહિ હોવાનું જણાવવામાં આવ્યું હતું અને તે સુધારવાને- તાકીદના પગલાં લેવાની જરૂર જણાવવામાં આવી હતી.

કેનીયા

કેનીયા ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસે કોઇ ડેલીગેટ નીમ્યા નહોતા પરંતુ ત્યાંના જાણીતા વતની ડો. અડાળજાને નીરીક્ષક તરીકે હાજર રહેવાની સત્તા આપી હતી.

ડો. અડાળજીએ ટુંક નિવેદનમાં જણાવ્યું કે તેઓ કેનીયાની હીંદી કોંગ્રેસના પ્રતિનિધિ તરીકે નહિ પરંતુ પોતાના ખાનગી દરજ્જામાં બોલતા હતા. તેમણે કહ્યું કે કેનીયામાં ખાસ હીંદી સવાલ જેવું કશું નથી. સઘળા સવાલો સઘળી કોમોને સમાન લાગુ પડનારા છે. એ દેશની હાલની અસ્થિર સ્થિતિનો લાભ લઇ યુરોપીયન સેટલરો રાજકીય સત્તા પોતાના હાથ માં લેવા મથી રહ્યા છે તેનો હીંદીઓ વિરોધ કરે છે.

કેનીયાના હીંદીઓ આફ્રીકનોને બનતી સઘળી મદદ આપવા ઘણા આતુર છે પરંતુ હાલની હીંસક પ્રવૃત્તિને તેઓ સહાનુભૂતી આપતા નથી.

ડો. શેઠે પણ પોતાના ખાનગી દરજ્જામાં બોલતાં હીંદીઓની કેટલીક સામાજીક અને આર્થીક અગવડો તરફ ધ્યાન ખેંચ્યું. કેટલીક રેસ્ટોરન્ટોમાં, કલબોમાં અને હોટેલોમાં વર્ણભેદ રાખવામાં આવે છે તેનું પણ તેમણે ધ્યાન ખેંચ્યું અને રેલવેમાં, પોલીસ ખાતાંમાં અને સરકારી નોકરીઓમાં બીન-ગોરાઓને ઉંચા પગાર વાળા સ્થાનો આપવામાં નથી આવતા એ વિષે ધ્યાન ખેંચ્યું.

મલાયા

મલાયા ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસના ડેલીગેટ શ્રી. બી. ખેરસીંઘે એક લાંબુ નિવેદન વાંચી સંભળાવ્યું અને વધુમાં જણાવ્યું કે મલાયામાં હીંદીઓને કંઈ પણ જાતીભેદનો સવાલ નથી અને તેઓ સઘળા આર્થીક અને રાજકીય હકો સમાનપણે ભોગવી શકે છે.

દેશના જાહેર જીવનમાં તેઓ પોતા નો પુરો ફાળો આપે છે અને મોટા ભાગના હીંદીઓએ એ દેશના નાગરીકો તરીકે ત્યાંના સામાન્ય સવાલો ને માટે સાથે મળીને કામ કરવાનો ઠરાવ કરેલો છે.

મોરીશ્યસ

મોરીશ્યસથી- ત્યાંની ઇન્ડો મોરીશ્યન એસોસીએશને એક મજબુત ડેલીગેશન મોકલ્યું હતું. તેના મુખ્ય ડેલીગેટ શ્રી. આર. સીનીવાસને એ ટાપુમાં હીંદીઓના આગમનનો ઇતિહાસ આપ્યો અને કહ્યું કે આજે હીંદીઓની વસતી જો કે ત્યાં સૌથી વધારે છે તેમ છતાં તેઓ પોતાની બહુમતીનો ઉપયોગ બીજા વર્ગોના ગેર લાભમાં એ ટાપુનો રાજકીય અંકુશ પોતાના હાથમાં લઇ લેવાને કરવા નથી માંગતા.

મોરીશ્યસના હીંદીઓ રાજકીય વફાદારીના સંબંધમાં હીંદ તરફ જોતા નથી. ઘણા ખરા મોરીશ્યસમાંજ જન્મેલા છે અને પોતાનું વતન ત્યાં કરેલું છે અને એ ટાપુનેજ પોતાની રાજકીય વફાદારી આપી રહ્યા છે. તેનો અર્થ એવો નથી કે પોતાના પુર્વજોએ આપેલો મહાન ધાર્મીક અને સંસ્કૃતિક વારસો તેઓ ભુલી ગયા છે. એ બાબતોમાં એ દેશના જીવન માં પોતાનો ફાળો આપવાને પોતાનું બનતું કરવાનો તેઓનો નિશ્ચય છે.

તેમણે કહ્યું કે મોરીશ્યસમાં હાલ રાજકીય લડત આર્થીક ધોરણપર ચાલી રહી છે. એક તરફથી મોટો વર્ગ આર્થીક રીતે કંગાલ છે અને કેળવણીમાં પછાત છે અને પોતાની ઉન્નતિ કરવા પ્રયત્નો કરી રહ્યો છે જ્યારે બીજી તરફથી સ્થાપિત હકો ધરાવનારા લોકો, જેઓ પુષ્કળ જમીન, મીલો અને દોલતની માલીકી ધરાવી રહ્યા છે તેઓ રાજકીય અને આર્થીક સત્તા પોતાનો હાથમાં રાખવા નો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે.

અંતમાં તેમણે કહ્યું કે ત્યાંના હીંદીઓ અન્ય વર્ગો સાથે સંયુક્ત રાજકીય સંસ્થા સ્થાપી રાજકીય જીવનમાં સમાન ભાગ લઇ રહ્યા છે.

દક્ષિણ આફ્રીકા

સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ તરફથી શ્રી. ઇ. જે. પીલેએ દક્ષિણ આફ્રીકાના હીંદીઓની હાડમારીઓ વિષે નિવેદન કર્યું હતું. મુખ્ય વસ્તુ તેમણે એ કહી હતી કે દક્ષિણ આફ્રીકાની સરકારના જુલમી કાયદાઓનો હીંદીઓ અને આફ્રીકનો સાથે મળી સામનો કરી રહ્યા છે.

બ્રીટીશ ગીયાના

બ્રીટીશ ગીયાના તરફથી શ્રી. છાંગુરે પોતાના ખાનગી દરજ્જામાં બોલતાં જણાવ્યું કે એ સંસ્થાનમાં હીંદીઓની વસતી સૌથી મોટી છે અને ટુંક મુદતપર થએલી સામાન્ય ચુંટણીમાં તેઓએ બતાવી આપ્યું હતું કે નવા સાર્વજનિક મતાધિકાર માં તેઓ પોતાની બહુમતીનો દુરૂપયોગ કરવા માંગતા નહોતા. ત્યાંની ધારા સભામાં આફ્રીકનો અને હીંદીઓ સભ્યો ચુંટાયા છે અને તંત્રમાં ભાગ લઇ રહ્યા છે. ત્યાં હીંદીઓ નો કશો ખાસ સવાલ નથી. પરદેશો ના ડેલીગેટો અને પ્રતિનિધિઓ ઉપરાંત લંડન નિવાસી હીંદીઓ પણ પરદેશોમાં વસતા પોતાના દેશ. બંધુ ઓ પ્રત્યે સહાનુભુતી આપવા કોન્ફરન્સ માં હાજર થયા હતા.

અંગ્રેજોની સહાનુભુતી

કાઉન્સીલના ખેદ વચ્ચે કેટલાક પાર્લામેન્ટના પ્રતિષ્ઠિત સભ્યો, જેઓ એ આમંત્રણ સ્વિકારેલું છતાં. છેલ્લી ઘડીએ સેન્ટ્રલ આફ્રીકન ફેડરેશનના સવાલપરની ચર્ચા માટે પાર્લામેન્ટમાં રોકાણ થવાથી તેઓથી કોન્ફરન્સમાં હાજરી આપી શકાઇ નહોતી. તે સઘળાઓએ ખેદ દર્શાવ્યો હતો. રાઇટ ઓન. જેમ્સ ગ્રીફીથ્સે કાઉન્સીલ ના પ્રતિનિધિઓને સવાલોની ચર્ચા કરવા મુલાકાત આપવા કબુલ્યું હતું.

શ્રી. ફેનર બ્રોકવેએ જણાવ્યું હતું કે આફ્રીકામાં હીંદીઓને યુરોપીયનો

અને આફ્રીકનો વચ્ચે લવાદી તરીકેનો દરજ્જો ભોગવવાની તક છે. તેમણે કહ્યું કે હીંદના વડા પ્રધાન શ્રી. નેહરૂએ આફ્રીકાના અને અન્ય સ્થળોના હીંદીઓને જે જે દેશમાં તેઓ વસી રહ્યા છે તે તે દેશોના અન્ય વત્નીઓ સાથે હળી મળીને રહેવાની શીખામણ આપેલી છે એ તેઓએ પાળવી જોઇએ.

તેમણે કહ્યું કે સઘળી જાતીઓને માટે સ્વતંત્રતા અને સમાનતા મેળવવા પોતે સઘળી મદદ આપવા તઇયાર છે. દક્ષિણ આફ્રીકામાં હીંદીઓ અને આફ્રીકનો સાથે મળી કામ કરી રહ્યા છે તેનુ તેમણે ખાસ સહર્ષ સુચન કર્યું હતું.

રાઇ ઓન. જોન ડગડેલે સદેશો પાઠવતાં જણાવ્યું હતું કે કોમનવેલ્થના ઘણા ભાગોમાં હીંદીઓએ ભજવેલો મહાન ભાગ તેમણે નિહાળ્યો છે. ભવિષ્યના વર્ષોમાં તેઓએ હજુ વધારે અગત્યનો ભાગ ભજવવાનો છે.

કોન્ફરન્સમાં મી. હેનરી એસ. એલ. પોલાક, જેઓ પરદેશના હીંદીઓના સવાલને વિષે છેલ્લાં ૩૦ વર્ષ થયા કામ કરી રહ્યા છે અને અનેક પરદેશની સંસ્થાઓ સાથે જોડાએલા છે, તેમણે તેમજ ફાધર હેરલ્ડ સેશેલ, જેઓ દક્ષિણ આફ્રીકામાં બીન-ગોરાઓના સવાલમાં કામ કરી રહ્યા હતા અને લાંબી મુદ્દત થયાં હીંદમાં વસવાટ કરી રહ્યા હતા, તેમણે કોન્ફરન્સમાં ભાષણો કર્યાં હતાં.

કોન્ફરન્સે નવ ઠરાવો સર્વાનુમતે પસાર કર્યાં હતા. જેમાંના કેટલાક નીચે પ્રમાણે છે :,

(૧) (અ) પરદેશમાં વસતા સઘળા હીંદીઓ જેઓ, જે દેશમાં વસે છે તે દેશને પોતાનું વતન ગણુતા હોય અને તેને જ પોતાની વફાદારી આપતા હોય, તેઓએ સંપુર્ણ નાગરીકત્વની જવાબદારીઓ સ્વિકારવી જોઇએ અને તેના બદલામાં તેઓને એ દેશના સઘળા અન્ય નાગરીકો સાથે સમાન હકો અને છુટોની બાંહેધરી આપવામાં આવવી જોઇએ. (બ) પરદેશમાં વસતા હીંદીઓ, જેઓ પોતાના મુળ વતનના રાષ્ટ્રો તરીકે રહેવા માંગતા હોય, તેઓએ મીત્રભર્યા પરદેશીઓનો દરજ્જો સ્વિકારવા તઇયાર રહેવું જોઇએ; જેનો અર્થ એ થાય છે કે તેઓથી નાગરીકત્વના હકોનો દાવો કરી નહિ શકાય પરંતુ કાયદાની નજરમાં તેઓને સમાનતાની બાંહેધરી મળવી જોઇએ અને તેઓની જાતનું અને તેઓના માલ મીલકતનું રક્ષણ મળવું જોઇએ.

(૨) પ્રત્યેક પરદેશમાં ત્યાંની આખી કોમનું સામાજીક જીવન અને દરજ્જો સુધારવાને અને ભિન્ન જાતીઓ વચ્ચે સારો સંબંધ સ્થપાવાને સઘળી કોમોનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવતી એક સામાન્ય સામાજીક સંસ્થા સ્થાપવાના માર્ગો યોજવા.

(૩) કોમીવાદ, જે ધર્મ, જ્ઞાતી અને પ્રાંતિક ભેદોના કારણે પરદેશમાં વસતા હીંદીઓમાં ઓછા વધતા પ્રમાણમાં પ્રચલિ છે, તેનો અંત લાવવાના ઉપાયો યોજવા.

દક્ષિણ આફ્રીકાપરનો ઠરાવ

(૪) લંડનમાં મળેલી પરદેશોમાં વસતા હીંદીઓની આ કોન્ફરન્સ ડો. મલાનના નેતૃત્વ હેઠળ ૧૯૪૮માં નેશનલીસ્ટ પાર્ટી સત્તામાં આવી ત્યારથી દક્ષિણ આફ્રિકામાં બગડતા જતા જાતીય સંબંધને ચીંતાની નજરે જુએ છે. (આ ગ્રુપ એરીયાઝ એકટ, સપ્રેશન ઓફ કોમ્યુનીઝમ એકટ, પબ્લીક સેફટી એકટ, ક્રીમીનલ લૉ એમેન્ડમેન્ટ એકટ, અને અનેક એપાર્ટહેડના કાયદાઓ અને ધારાઓ, જે પ્રત્યેકનો હેતુ દેખીતી રીતે બીન-ગોરાઓના રહ્યા સહ્યા હકોપર કાપ મુકવાનો છે, તે જોતાં અને (બ) સરકારની વધતી જતી દમન નીતીથી ગયા નવેમ્બરમાં કેનવરમાં અને ડીસેમ્બરમાં પોર્ટ એલીઝાબેથમાં થએલાં રમખાણોના જેવી ઘટનાથી સ્થિતિ વધારે બગડવાનો સંભવ હોય અને (ક) દક્ષિણ આફ્રીકાના સ્વિકારાયેલા નેતાઓ જેવાકે, ડૉ. યુ. મ. દાદુ, ડૉ. જી. એમ. નાયકર, મી. યુ. અ. કાછલીયા મી. જે. એન. સીંગ અને આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસના પ્રમુખ ચીફ લુટુલીપર મુકાયેલા પ્રતિબંધો જોતાં અને યુનીયનના બંધારણની જે કલમો અમુક બીન ગોરાના મતાધિકારના હકો સુરક્ષિત રહેવાની બાંહેધરી આપનારી છે તે બંધારણમાંથી નાબુદ કરવાનો દક્ષિણ આફ્રીકાની સરકારનો ઇરાદો જોતાં અને દક્ષિણ આફ્રીકામાં વસવાટનો હક ધરાવતા હીંદીઓની પત્નીઓ અને બાળકોને યુનીયનમાં દાખલ થવાની બંધી કરવાનો યુનીયન સરકારનો ઇરાદો, જે લોકશાહીના યુનોમાં જાહેર થએલાં સિદ્ધાંતોની વિરૂદ્ધ છે, તે જોતાં આ કોન્ફરન્સ પીડીત લોકો તરફથી પોતાના રાજકીય હેતુઓ સિદ્ધ કરવાને હીંસાનો માર્ગ નહિ લેતાં મહાત્મા ગાંધીજીએ બતાવેલો અહીંસાનો માર્ગ લેવામાં આવેલો છે તેને આવકારે છે અને દક્ષિણ આફ્રીકામાં ખરી લોકશાહી સ્થપાય એવી આશા રાખે છે. વધુમાં આ કોન્ફરન્સ દક્ષિણ આફ્રીકાની સરકારને મતાધિકાર, આર્થીક, જાતીય અને બંધારણને લગતા સઘળા સવોલોનો સંતોષકારક ઉકેલ લાવવાને દક્ષિણ આફ્રીકાના સઘળા વર્ગોનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવતું એક નેશનલ કનવેનશન ભરવા વિનંતિ

ફોન: ૨૪૮૪૫.

ગ્રોસરી ક્યાંથી ખરીદશો?

જો આપ સ્વચ્છ અને ભરોસાપાત્ર ગ્રોસરી મેળવવાને ઇંતેજાર હો તો અમારા ઉપર લખવા ચુકશો નહિં. હમે બનતી ઝડપે, ચોકખો માલ, કિફાયત ભાવે મોકલાવશું.

"ગ્રાહકોને સંતોષ આપવો" એ હમારો મુદ્રાલેખ છે.

એક વખતનો ટ્રાયલ ઓરડર, આપનો વિશ્વાસ સંપાદન કરવાને અચુક ફળીભુત થશે. કન્ટ્રીના ઓરડરો ઉપર સ-વિશેષ, કાળજીપુર્વકનું ધ્યાન આપવામાં આવે છે.

ગાંધીવટુ, કઠોળ, ઘર-ગથ્થુ દવાઓ, હવન-પુજાની સામગ્રીઓ. સાડી-લુગડા, લગ્નની પ્રત્યેક જરૂરીયાત.

કન્ટ્રીના ઓરડરો સી. ઓ. ડી.થી મોકલાવવામાં આવશે.

કરે છે અને આ ઠરાવની નકલ યુનો પર, અને હીંદ, પાકીસ્તાન અને દક્ષિણ આફ્રીકા અને યુનાઇટેડ કીંગડમના હાઇ કમીશનરોપર અને તે તે સરકારોપર મોકલવા ઠરાવ કરે છે,

અને વધુમાં આ કોન્ફરન્સ પરદેશોની સઘળી હીંદી સંસ્થાઓને કાઉન્સીલ ફોર ઇન્ડિઅન્સ એબ્રોડને વાર્ષીક નાણા મદદ આપી તેને સહાનુભુતી આપવા ભલામણ કરે છે.

રોડેસીયાના ખબરો

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

શ્રી. અંબુભાઇ પુરાણી સેન્ટ્રલ આફ્રીકાની મુલાકાતે

શ્રી. અંબુભાઈ પુરાણી જેઓ ગાંધી-ટાગોર લેકચરશીપ ટ્રસ્ટના આમંત્રણથી પુર્વ આફ્રીકાનો પ્રવાસ કરી રહ્યા છે તેઓએ લગભગ ૩૦ વર્ષ શ્રી. અરવીંદાશ્રમ (પોંડીચેરી) માં વીતાવ્યાં છે અને શ્રી અરવીંદના જીવન અને સાધનાનો સંપુર્ણ અભ્યાસ કર્યો છે.

ગુજરાતી વ્યાયામ પ્રવૃત્તિઓના પ્રણેતા તરીકે પુરાણી ભાઈઓનું નામ વિખ્યાત છે. શ્રી. અંબુભાઇ પુરાણી તેમાંના એક છે. તેમનો જન્મ સાઠ વર્ષપર સુરતમાં થયો હતો. પુરાણી ભાઇઓમાં શ્રી અંબુભાઇ નાનામાં નાના છે. બરોડામાં ઉચ્ચ જ્ઞાન મેળવ્યું હતું અને બોમ્બે યુનીવર્સીટીના ગ્રેજ્યુએટ છે. કોલેજ જીવન દરમીયાન "આર્ય" માસિકમાં રસ લેતા, અને શ્રી અરવીંદના ઘણા પુસ્તકોનો અનુવાદ ગુજરાતીમાં કરનાર શ્રી અંબુભાઇ પુરાણી છે.

શ્રી. અરવીંદાશ્રમમાં વસી શ્રી. અંબુભાઇએ શ્રી અરવીંદ પાસે 'પરમ તત્ત્વ'ની સાધનાનો અંગીકાર કર્યો છે. શ્રી અરવીંદના તેઓ પટ્ટ શિષ્યો પૈકીના એક છે. તેઓ શ્રી અરવીંદને હમેશાં મળી શકવા સદ્ભાગી અધિકારીઓમાંના એક છે.

અંગ્રેજી, ફ્રેંચ અને ગુજરાતીના પ્રખર વિદ્વાન છે. અને શ્રી અરવીંદના પુસ્તકોનો સરળ ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરી ગુજરાતને અમુલ્ય લાભ આપ્યો છે.

શ્રી. અંબુભાઇ આ પ્રદેશો તરફ જુલાઇના બીજા અઠવાડીયામાં આવવાનું જણાવે છે. ઘણી જગાએ એમના સ્વાગત વ્યવસ્થાનો સઘળો પ્રબંધ થઇ ગયો છે.

એમના સેન્ટ્રલ આફ્રિકાના પ્રવાસ દરમીયાન તેઓનો ઉતારો ભાણાભાઇ ગોવીંદજી પટેલની રેસીડન્સીએ રહેશે. (પોસ્ટ બોકસ ૩૭, ડેનીસ રોડ, લીવીંગ્સટન, નો. રોડેશીયા.

એશીયન સ્કુલનું ઉદ્ઘાટન

લીવીંગ્સ્ટનની એશીયન ગવર્નમેન્ટ સ્કુલની ઉદ્ઘાટન ક્રીયા અહીંના પી. સી. એ કરી હતી. કોરોનેશનના દિને ઉદ્ઘાટન થયું હોવાથી તેને "કોરોનેશન સ્કુલ" નામ આપવામાં આવ્યું હતું ૭૦૦ની મેદનીમાં પી. સી. એ સુંદર પ્રવચન કર્યું હતું.

નોર્થ રોડેસીયાનું ઇમીગ્રેશન ખાતું

અત્યારે નોર્થમાં ઘણા નવા હીંદી ભાઇઓ આવે છે. અંગ્રેજીમાં કડક પરિક્ષા લેવામાં આવે છે. વધુ અભ્યાસ કરીને આવેલા કોલેજીયનો પણ નાપાસ થાય છે. જડજે પણ એક વાર ટીકા કરી હતી કે પરિક્ષા આટલી બધી સખત લેવી ન જોઇએ. નવા હીંદી ભાઇઓ દર સ્ટીમરમાં આવે છે, નાપાસ થએલા ભાઇઓ કોર્ટમાં અપીલ કરી શકે ફરીથી પરિક્ષા આપવા માટે. નાપાસ થાય તો હીંદ પાછા ફરવું પડે.

ગુજરાતી ભાષાનું મહત્ત્વ

ગુજરાત કોલેજના ગુજરાતી સાહિત્ય મંડળ સમક્ષ પ્રવચનમાં ડો. ટી. એન. દવેએ લંડન યુનીવર્સીટીનો ગુજરાતી ભાષાનો અભ્યાસ ક્રમ સમજાવ્યો હતો. ત્યાં ગુજરાતી ભાષાનો અભ્યાસ શી રીતે થાય છે અને ગુજરાતીનું સ્થાન કેવું છે તે પણ સમજાવ્યું હતું. પ્રવચન પછી ગુજરાતીના આધ્યાપકો, ગુ. સા. મંડળના હોદ્દેદારો અને કાર્યવાહક સમિતિના સભ્યોએ તેમની સાથે ચા પીતાં પીતાં ટુંકો પણ રસિક વાર્તાલાપ કર્યો.

વાર્તાલાપમાં જણાવ્યું કે: "લંડનમાં ગુજરાતી ભાષાનું મહત્ત્વ ઘણું વધારે છે. આપણા દેશની બીજી ભાષાઓ કરતાં ભાષા તરીકે ગુજરાતીનું સ્થાન ગૌરવવંતુ છે. યુરોપમાં તો ફ્રેન્ચ અને જર્મન ભાષાની હરોળમાં ગુજરાતી ભાષા મુકાય છે."

પરચુરણ

—ટોકીયો (જાપાન)ની એક પ્લાસ્ટીક બનાવનારી ફર્મ, ત્યાંની સરકારને પ્લેસ્ટીક ચલણી નોટો બનાવવા વીનંતી કરે છે. આ ફર્મનું કહેવું છે કે આવી જાતની નોટો લાંબો વખત રહી શકે તેમજ પાણીથી ભીંજાય નહીં.

—ફ્રેંચ વેસ્ટ આફ્રીકાના, રાજા મરોનબાને ૩૨૦ સ્ત્રીઓ છે અને ઘણા છોકરાઓ છે. કેટલા છોકરાઓ છે તે ફકત તેમને જ ખબર છે.

શિયાળો આવ્યો, સુંસું લાવ્યો

શિયાળો એટલે વર્ષ ભરની શારિરિક તાકાત સંગ્રહી લેવાનો અણમોલો સમય.........

આપની અને આપના કુટુમ્બની શારીરિક શક્તિ અને તાજગીને માટે અમે ખાસ શિયાળુ પાકો તઇયાર કર્યા છે. પાકને માટે ચોકખો તેજાનો હાલમાં જ દેશથી આવ્યો છે.

મુંબઇનો સુકો હલવો શી. ૫–૦ રતલ

આપને ત્યાંનો લગ્ન પ્રસંગ નિર્વિઘ્ને પાર ઉતરો

આપને ત્યાંના લગ્ન પ્રસંગને માટે ખાસ ખુશ ખબર

લગ્ન પ્રસંગે જમણવારની જવાબદારી અમારા ઉપર છોડી દો.

યુનીઅનના કોઈ પણ ભાગમાં અમે ત્યાં આવીને આપને મન પસંદ જમણવાર કરી આપવાની ખાસ વ્યવસ્થા રાખી છે.

અમને વેળાસર ખબર કરો અને બાકીની યોગ્ય વ્યવસ્થા કરવાનો ભાર અમારે શીરે મુકી દો.

લગ્ન વિગેરે પ્રસંગોને માટે ખાસ ભાવો. બહારના ઓર્ડરો ઘણીજ કાળજીથી અને જાતી દેખરેખ નીચે પેક કરી મોકલવામાં આવશે.

ભાવો મફત

બાસુંદી, દુધપાક, શીખંડ, શીરો ઓર્ડર પ્રમાણે બનાવવામાં આવશે.

૭૨૦, પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, — પેલેસની અંદર — ડરબન.

તારનું શીરનામું: "SWEETMEATS" પી. ઓ. બોકસ ૨૦૪૩ ફોન ૨૯૬૯૦ ઘરનો ફોન: ૬૨૧૮૬.

વિવિધ ખબરો

ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટમાં સુધારો થશે

૧૯૫૦માં પસાર થએલો ગ્રૂપ એરીયા એક્ટ, જેમાં ૧૯૫૨માં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો, તેમાં હવે વધુ સુધારો કરવામાં આવશે. જો સમય હશે તો આ સુધારાઓ પાર્લામેન્ટની આ બેઠકમાં મુકવામાં આવશે, નહીંતર આવતે વર્ષે રજુ કરવામાં આવશે. ડીપાર્ટમેન્ટ ઓફ ઇન્ટીરીયર તરફથી જણાવવામાં આવ્યું હતું કે ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટના બે હેતુઓ હતા: (૧) એક પ્રજાને બીજી પ્રજાના વસવાટના લતામાં પેસતા અટકાવવા અને (૨) જુદી જુદી પ્રજાઓ માટે માલીકી અને વસવાટ માટે જુદા જુદા લતા મુકરર કરવા.

માનવામાં આવે છે કે આ કાયદાથી પહેલો હેતુ જળવાયો છે પરંતુ મીલકતની હેરફેરમાં અને નફાખોરોના ભયને લીધે બીજો હેતુ જળવાયો નથી. નવા સુધારાઓથી માનવામાં આવે છે કે બે હેતુઓ જળવાશે: (૧) અધીકારીઓને ગ્રૂપ એરીયા માટે મીલકત ખરીદવાનો હક મળશે અને (૨) મીલકતની હેરફેર માટે અધીકારીઓને વધુમાં વધુ અને ઓછામાં ઓછો ભાવ મુકરર કરવાનો હકક મળશે.

આ સુધારાઓ યુનાઇટેડ પાર્ટીએ ડૉ. ડોંજીસ પાસે ૧૯૫૦ અને ૧૯૫૨માં માંગ્યા હતા તેને મળતા છે. પરંતુ તે વખતે ડૉ. ડોંજીસે તે સુધારાની સાફ ના પાડી હતી.

'સ્ટાર' પત્ર આ બાબતમાં લખે છે કે, "સરકારની આ વલણથી ચોખ્ખું માલુમ પડે છે કે ગ્રૂપ એરીયાઝ એક્ટ હાલમાં છે તે મુજબ જુલમી અને બરાબર નહીં ઘડાયલો કાયદો છે. અને પાર્લામેન્ટે નેશનેલીસ્ટોના પ્રચાર માટે તેને ઉતાવળે પસાર કર્યો હતો."

ડૉ. એસ. મુકરજીનું અવસાન

હીંદુ જનસંઘના નેતા ડૉ. શયામા પ્રસાદ મુકરજી ૨૩મી તારીખે હાર્ટ એટેકથી મરણ પામ્યા હતા. તેમની ઉમ્મર ૫૨ વર્ષની હતી. તેમને આગલે દીવસે પ્લુરસીના કારણે જેલમાંથી નરસીંગ હોમમાં લઇ જવામાં આવ્યા હતા. તેઓ મેની ૧૧મી તારીખથી જેલમાં હતા. ડૉ. મુકરજી અને બીજા બેને કાશ્મીરમાં દાખલ થવાના કાયદાનો ભંગ કરવા બદલ કેદ કરવામાં આવ્યા હતા. ૧૯૪૭માં યુદ્ધ થયા પછી કાશ્મીરમાં આવનારા બધા પાસે દાખલ થવાની પરમીટ હોવી જોઇએ, પરંતુ ડૉ. મુકરજીએ આ પરમીટ માટે માંગણી કરવા ઇનકાર કર્યો હતો.

દક્ષીણ આફ્રીકા આવતા વધુ હીંદી કુટુંબો

મુંબઇથી તા. ૨૮મીએ ડરબન આવેલી કરંજા સ્ટિમરમાં લગભગ ૩૦૦ ડેક પેસેન્જરો આવ્યા જેમાંના ઘણા ખરા દક્ષીણ આફ્રીકાના હીંદીઓની સ્ત્રીઓ અને છોકરાઓ હતાં. ફેબ્રુઆરીની ૧૧મી તારીખે ડૉ. ડોંજીસે કરેલી જાહેરાત પછી લગભગ ૬૦૦ હીંદી સ્ત્રીઓ અને છોકરાંઓ આ દેશમાં આવ્યા મનાય. ડૉ. ડોંજીસે કહ્યું હતું કે આ વીષય પાર્લામેન્ટની આવતી બેઠકમાં રજુ થશે અને કાયદો ફેબ્રુઆરીની ૧૦મી તારીખથી અમલમાં આવેલો ગણાશે. આજ સુધી જેટલા આવ્યા છે તેમને ઇમીગ્રેશન અધીકારીઓ તરફથી તેઓ પોતાના જોખમે આવે છે એવી ચેતવણી આપ્યા પછી ઉતરવા દેવામાં આવ્યા છે.

મી. એવન્સે મી. લીટલટનપર મુકેલો આક્ષેપ

હાલમાં કેન્યાથી ડીપોર્ટ કરવામાં આવેલા બ્રીટીશ વકીલ, મી. પીટર એવન્સે હીંદમાં કહ્યું કે બ્રીટીશ કલોની પલ સેક્રેટરી મી. લીટલટને ઇતીહાસમાં લોર્ડ નોર્થની જગ્યા લીધી છે. (કીંગ જ્યોર્જ ત્રીજાના વખતમાં લોર્ડ નોર્થ વડા પ્રધાન હતા અને તે વખતે અમેરીકન કલોનીઓએ બ્રીટીશ સત્તા સામે હુલ્લડ કર્યું હતું) મી એવન્સે રીપોરટરોને કહ્યું કે જ્યાં લગી કોલોનીઓ મી. લીટલટનના હાથમાં છે ત્યાં સુધી કેન્યાની સ્થીતી સુધરે એમ નથી. "મને ખાત્રી છે કે અંતે બ્રીટીશ સરકાર કેન્યાની પરીસ્થીતી સમજશે જેથી વધુ પૈસા અને લોહી રેડાય નહીં." મી. એવન્સ લગભગ ત્રણ મહીના હીંદમાં રહેશે.

વીકટોરીયા ફોલ્સ પહેલાં કોણે શોધ્યો

૧૮૮૫માં ડેવીડ લીવીંગસ્ટને આ ધોધ જોયો. એમ કહેવાય છે કે ગોરાઓમાં તે પહેલા હતા. છતાં ડૉ. ગસ્ટવ એસ. પ્રલરે લખેલી "ડાખણુક વાન લુઇટ્રીખાર્ત"માં બતાવ્યું છે કે ટ્રીખાર્તના પુત્ર કાર્લે (જેઓએ મોઝામબીકની પશ્ચીમનો ભાગ એક્ષપ્લોર કર્યો હતો) તેમણે ઝામબીઝી નદીપરનો આ મહાન ધોધ લીવીંગસ્ટન કરતાં ૨૦ વર્ષ અગાઉ જોયો હતો. પહેલાના પોર્ટુગીઝ એક્ષપ્લોરરો કે ગોરા શીકારીઓ, વેપારીઓ વીગેરેએ આ ધોધ કાર્લ ટ્રીખાર્ત કરતાં પણ અગાઉ નહીં જોયો હોય તો માનવામાં આવતું નથી.

રોઝનબર્ગોની ફાંસીપર રશીયાનો ગુસ્સો

સોવીએટ એકેડમી ઓફ સાયન્સના પ્રેસીડન્ટ, મી. નેસમેયનોવે કહ્યું કે, "એથલ અને જુલીયસ રોઝનબર્ગોના ખુનથી આખી સોવીએટ પ્રજામાં ગુસ્સો આવ્યો છે" કોમ્યુનીસ્ટ છાપા "પ્રાવદામાં" મી. નેસમેયનોવે કહ્યું કે, "બીન-ગુનેગાર આદમીઓને ઇલેકટ્રીક ચેર આપવાથી અમેરીકન ન્યાય અને મનુષ્યત્વનો બહુ સારો દાખલો બેસતો નથી.

મી. ઇમેન્યુઅલ બ્લોક, (રોઝનબર્ગોના વકીલે સ્મશાન યાત્રા વખતે બોલતાં કહ્યું કે, "આ કાર્યથી જાણી જોઇને ખુન કરવામાં આવ્યું છે. જાહેર જનતાએ જાણવું જોઇએ કે અમેરીકનો સીવીલીયનનો વેશ ધારણ કરેલા મીલીટરી ડીકટેટરથી દોરવાઇ રહેલા છે."

ડીફાયન્સની ઉજવણી

એપાર્ટહેડ કાયદાઓ સામે ડીફાયન્સ કેમ્પેઇનની શરૂઆત પછી હાલમાં, એક વર્ષને અંતે, એફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસે ઉજવણી રાખી હતી. કાંઇ ખાસ બનાવો બન્યા નહોતા. એફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસે અને દક્ષિણ આફ્રીકાની હીંદી કોંગ્રેસે બધા બીન-યુરોપી તેમજ યુરોપી સાથ આપનારાઓને આ દીવસ "યાદગીરી" તરીકે પાળવા વીનંતી કરી હતી. એફ્રીકનોને રાત્રે ૯ વાગે પોતાના ઘરોની બહાર બોનફાયર, અથવા મીણ-બત્તીઓ અથવા ફાનસો સળગાવવા કહેવામાં આવ્યું હતું. ઘરના વડીલોએ કુટુમ્બમાંના જુવાન વર્ગને એફ્રીકનો અને બીન-યુરોપીઓની સ્વતંત્રતાની લડત વીશે જ્ઞાન આપવા સુચવવામાં આવ્યું હતું. ન્યુકલેરમાં એફ્રીકનોએ બોનફાયર સળગાવ્યા હતા અને નાચ રાખ્યો હતો. બીજી જગ્યાઓએ મીણબત્તીઓ સળગાવવામાં આવી હતી.

ટેનસીંગને ઘર બાંધવા માટે ૧,૦૦૦ પાઉન્ડ

ટેનસીંગ અને તેમની પત્નીને, કલકત્તામાં મોટું માન આપવામાં આવ્યું હતું. રાજભવનમાં તેમના કુટુંબ માટે જાણીતા વેલેસ્લી રૂમો આપવામાં આવ્યા હતા. ટેનસીંગ, તેમની પત્ની અને છોકરાઓ "સ્ટેઇટસમન" છાપાની ઓફીસે મોટર કારમાં ગયા હતા. મકાનની બહાર લોકોનું ટોળું તેમની રાહ જોઇ રહ્યું હતું. તેમને હર્ષનાદ અને તાળીઓના ગગડાટથી વધાવી લેવામાં આવ્યા હતા. 'સ્ટેઇટસમેન'ના એડીટર, મી. જી. જોનસને ૧૦૦૦ પાઉન્ડની ચેક આપતાં કહ્યું કે બધા લોકો ટેનસીંગની સફળતાથી અભીમાન લે છે. હવાઇ મથકપર બધા રીપોર્ટરોએ "માઉન્ટ એવરેસ્ટના શીખરપર તેમણે સર હીલરી કરતાં પહેલો પગ મૂક્યો હોવાના હેવાલોથી વધાવી લીધા હતા." ટેનસીંગે કહ્યું કે તેઓ બન્ને સાથે ઉપર પહોંચ્યા હતા અને તેમણે એકસપીડીશન સાથે બ્રીટન જવા ઇનકાર કર્યો નથી. ટેન્સીંગ લંડન ગયા છે.

બીન-યુરોપી ટ્રાન્સપોર્ટપર કાઉન્સીલની તપાસ

ટ્રેમવેઇઝ અને લાઇટીંગ કમીટીના ચેરમન મી. ડબલ્યુ. એચ. હેરીસને કહ્યું કે જોહાનસબર્ગ સીટી કાઉન્સીલની નીતી જ્યાં શક્ય હોય ત્યાં, જુદી નેટીવ ટ્રેમો રાખવાની છે. આખી બીન-યુરોપી પ્રજાના ટ્રાન્સપોર્ટ વીશે કાઉન્સીલ તપાસ કરી રહી છે. જુદી મ્યુનીસીપલ ટ્રેમો અને બસો લગભગ દર મહીને ૧૦ લાખ નેટીવોને લઇ જાય છે. કાઉન્સીલના એક નેશનેલીસ્ટ સભ્યે કહ્યું હતું કે એશીયેટીકો અને કલર્ડોને યુરોપીઓ સાથે બેસવા દેવા એ શરમ ભરેલું છે. એશીયેટીકો અને કલર્ડો માટે જુદા વાહનો રાખવાથી અને બીજા એપાર્ટહેડના કાર્યોથી ટ્રાન્સપોર્ટનો ખર્ચો વધશે. એશીયેટીક અને કલર્ડોને યુરોપી વાહનોમાં જવા માટે ૧૯૧૩ના સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદાથી હકક છે. તેમણે ટ્રેમો અને બસોના ઉપલા ભાગમાંજ પાછળ બેસવું જોઇએ.

નેટીવોની માંગણી

"એફ્રીકનોની ઇકોનોમીક માંગણી" ના મથાળા હેઠળ એફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસના સેક્રેટરી જનરલ, મી. સીસુલુએ એક હેવાલમાં, ઉદ્યોગોમાંનો વર્ણભેદ દુર કરવા, ટ્રેડ યુનીયનો સ્થાપવાની અને વેપારી હકોમાં સ્વતંત્રતા, દીવસનો ઓછામાં ઓછો ૧ પાઉન્ડ પગાર આપવા વીગેરેની માંગણી કરી છે. હેવાલમાં તેમણે જણાવ્યું કે નોકરી તેની કીમ્મત મુજબ થવી જોઇએ નહિ કે માણસની ચામડીના રંગપર. કોઇ પણ જાતના ભેદ વગર કામદારો માટે ધંધા ખુલ્લા મુકાવા જોઇએ અને કેળવણીનું ધોરણ સરખું હોવું જોઇએ.

રેડીયો પર બાન્ટુ ભાષાનું શિક્ષણ

દક્ષિણ આફ્રીકાનું બ્રોડકાસ્ટીંગ કોરપોરેશન નેટીવોની ત્રણ મુખ્ય ભાષાઓ—સીસુટુ, ક્ષોસા અને ઝુલુ—નું શિક્ષણ શરૂ કરશે. જોહાનીસબર્ગથી સીસુટુ, કેપટાઉન, ગ્રેહમસ્ટાઉન, પોર્ટ એલીઝાબેથ અને ઇસ્ટ લંડનથી ક્ષોસા, અને ડરબન અને મેરીટ્ઝબર્ગથી ઝુલુ શીખવવામાં આવશે. આ પ્રોગ્રેમ તા. ૧૬મી જુલાઇથી આફ્રીકાન્સ ટ્રાંસમીશનપર સાંજના ૬–૪૫ કલાકે આવશે.

ભારતનો પત્ર

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

મુંબઇ તા. ૧૯–૬–૫૩.

માનવીની બુદ્ધિમતા અને સાહસિકતા ને પડકારતું અજીત ઉભેલું હિમાલયનું પ્રાચીન શીખર આખરે જીતાયું છે. પ્રાચીન કાળથી–પાંડવોના સમયથી ભારત વાસીઓને "હિમાળો ગાળવાનું" આકર્ષણ રહ્યું છે. વિશ્વભરમાં સૌથી ઉંચા આ શીખર પર પ્રથમ ચડનાર પણ એક હીંદી છે. તેનું નામ છે શેરપા તેનસીંગ નોરકે. તેનસીંગનો જન્મ નેપાલમાં થયો હતો, પણ પાછળથી છેલ્લા વીસ વરસથી તે બંગાળના દાર્જીલીંગ શહેરમાં રહે છે. તેનસીંગ પછી ૨૯૦૦૨ ફુટ ઉંચા આ શીખર પર ન્યુઝીલેંડનો વતની હીલારી ચડયો હતો.

ભારતમાં બ્રિટીશ રાજ્યની સ્થાપના પછી, એક બંગાળી સર્વેયરે ૧૮૫૨ માં વિશ્વનું આ ઉંચામાં ઉંચું શીખર શોધી કાઢયું હતું. આ બંગાળી નાની પાયરીનો નોકર હોવાથી, એ વખતના ભારતના સર્વેખાતાના વડા સર જ્યોર્જ એવરેસ્ટનું નામ આ શીખરને આપવામાં આવ્યું હતું. ૧૮૫૨ પછીથી શીખરને જીતવા માટે યુરાપીયનો દ્વારા આઠ વખત પ્રયત્ન થયા હતા, પણ તે નિષ્ફળ ગયા હતા. હવે ભારત સરકારે પોતાના પુરાતત્વ ખાતાને આ શીખરનું પ્રાચીન હીંદી નામ શોધી કાઢવાનો હુકમ કર્યો છે. આ દરમીયાન આ શિખરને "તેનસીંગ શિખર" એવું નામ આપવાનું સુચન થયું છે. ભારત સરકાર, નેપાળ સરકાર, બંગાળ સરકાર અને સૌરાષ્ટ્ર સરકારે તેનસીંગનું બહુમાન કરવાનો અને તેને ઇનામ આપવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

કર્નલ હન્ટની, આગેવાની હેઠળ બ્રીટીશ ટુકડી એવરેસ્ટ પર વિજય મેળવી, એ વિજયને રાણી એલીઝાબેથને તેના રાજ્યારોહણ પ્રસંગે ભેટ ધરવાના મક્કમ ઇરાદાથી ચઢાઇ કરવા ઉપડી હતી. શેરપા તેનસીંગ, જેણે આ પહેલાં થયેલી ૮માંથી ૭ ચઢાઇઓમાં ભાગ લીધો હતો, અને દરેક વખતે ટુકડીની લગભગ મોખરે રહ્યો હતો અને સ્વીસ પર્વતારોહકોએ, હિમાલયની ચઢાઇમાં અનિવાર્ય ગણાવ્યો હતો, તે પણ આ ટુકડીના સભ્ય તરીકે સાથે ગયો હતો. તેનસીંગ ભૂતકાળના અનુભવોને લીધે આ વિસ્તારનો ભોમિયોજ બની ગયો હતો. તે ગરીબ છે. છતાં તેના વિના ચાલે એમ ન હોવાથી અંગ્રેજોએ તેને સાથે લીધો હતો.

આ ટુકડી સાથે બસો શેરપા મજુરો આશરે દસ હજાર રતલ વજનનાં સાધન સામગ્રી અને ખોરાક સાથે ગયા હતા. કર્નલ હન્ટની આ ટુકડીએ ૨૭૦૦૦ ફુટની ઉંચાઇએ સાતમી છાવણી નાંખી હતી. આ છાવણીમાં બધી સાધન સામગ્રી ઉતારી. ત્યાંથી એવરેસ્ટ પર આખરી ચઢાઇ લઇ જવાની હતી. તા. ૨૬મી મેના રોજ બોર્ડીલોન અને ઇવાન્સે પ્રથમ પ્રયાસ આરંભ્યો. તેમને સહાય કરવા કર્નલ હન્ટ અને ત્રણ શેરપા તેમની સાથે ગયા. પરંતુ તેઓ સાઉથ કોલ નજીક પહોંચ્યા ત્યાંજ તેમની પાસેનો ઓકસીજનનો જથ્થો ખુટી ગયો અને તેમને પાછા ફરવું પડયું. આટલી ઉંચાઇએ હવા ઘણીજ પાતળી હોય છે અને તેમાં માનવીને જીવવા માટે જરૂરી ઓકસીજન (પ્રાણવાયુ) નું પ્રમાણ ઘણું ઓછું હોય છે. બોર્ડીલોન અને ઇવાન્સને આટલે ઉંચેથી એક હકીકત જણાઇ કે એવરેસ્ટ પર ચડવાનું ઘણું મુશ્કેલ છે, પણ અશક્ય તો નથી જ.

બીજા દિવસે સવારે સાત વાગ્યે તેનસીંગ અને હીલારી, ગ્રેગરી, લોવ અને એક શેરપાની બનેલી સહાયક ટુકડી સાથે સાતમી છાવણી છોડી એવરેસ્ટ પર વિજય મેળવવા નિસર્યા. ચોમેર બરફથી છપાયેલા અને લગભગ સીધાં ચઢાણવાળા આ શીખરની ટોચે પહોંચવાનો પ્રયાસ કરતાં પહેલાં, શિખરની શક્ય તેટલી નજીક એક છાવણી ઉભી કરવા માટે તેનસીંગ અને હીલારીએ થોડીક સપાટ જગ્યાની શોધ કરવા માંડી. ચોમેરે બરફ અને ઉંડી ઉંડી ખાઇઓ; એક પગલું ચુકે એટલે સીધો સ્વર્ગે સીધાવે. ઓકસીજન ધીમે ધીમે ખુટવા લાગ્યો. બંને આરોહકોએ પચાસ-સાઠ રતલ વજનનાં સાધન સામગ્રી ઉંચક્યા હતા. થાકયા પાકયા તેઓ કલાકો સુધી આમ તેમ ભટકયા, પરંતુ યોગ્ય જગ્યા ન દેખાણી. આખરે તેનસીંગને લેમ્બર્ટ પોઇન્ટ પાસેની એક જગ્યા યાદ આવી. મહા મુશ્કેલીએ ખડકો કુદાવતા તેઓ લોથપોથ થઇને એ જગ્યાએ પહોંચ્યા અને ત્યાં ૨૭૮૦૦ ફુટની ઉંચાઇએ–ગમાઉ કોઇ કાળા માથાના માનવીએ નહોતી સ્થાપી એટલી ઉંચાઇએ આઠમી છાવણી સ્થાપી, એ પછી તેનસીંગ અને હીલારીને ત્યાં રહેવા દઇ ગ્રેગરી અને બીજા સાતમી છાવણીએ પાછા ફર્યા.

તેનસીંગ અને હીલારીએ હીમાચ્છાદિત આ પહાડ પર તંબુ ખોદવામાં બે કલાક ગાળ્યા. તંબુ બે સપાટીએ ખોદયો હતો. વચ્ચે એક પગથીયું

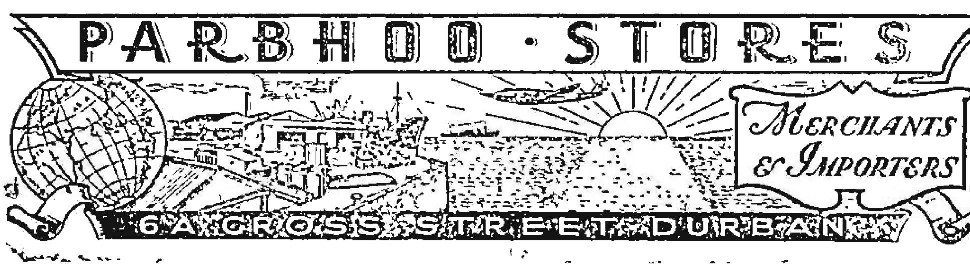

રસોડાનું રમખાણ? ફોન: ૬૩૦૦૪

સનન્...ધુમ...ધડાક...! કરતાં સુરેશે ટેબલ ઉપરથી થાળી, વાડકા ઉછાળવા માંડયાં, અને તીવ્ર સ્વરે તડૂકયો; "આટલો જમાનો ગયો અને તારી રસોઇમાં કંઇ ઠેકાણુંજ નથી! આ દાળ દુર્ગંધી, આ ભજીયામાં કાંકરી, મગમાં કાકળુ..."

સરલા, ઉગ્ર સ્વરે કલ્પાંત કરતાં બોલી; "હવે તો હું તમારાથી કંટાળી છું. લ્યો આ તમારી દીકરી મંછી અને પાલી, અને હું આ ચાલી..."

એટલામાં સરલાની નણંદ, કુસુમ, પડોશમાંથી આવી પહોંચે છે. "શું થયું છે ભાભી, કહો તો ખરાં?"

"જુઓને આ તમારા ભાઇ કામની ઉતાવળે જેવો–તેવો માલ લાવે અને પછી રસોઇમાં મારો વાંક કાઢે! ગઇ કાલે દાળ લાવેલા તે સાવ જુની હતી, અને હવે કહે છે કે સ્વાદે દુર્ગંધી છે. ચણાના લોટમાં ઝીણી કાંકરી હોય તો પછી ભજીયામાં આવેજ ને?"

કુસુમ: "જુઓને ભાઇ! આમ ભાભીનો વાંક તમે હરવડીએ કહાડો એ ઠીક નહિ. હમારે ત્યાં પણ અગાઉ આમજ પ્રતિદીન રામાયણ–મહાભારતનું યુદ્ધ થતું હતું, પણ જે દિવસથી હમે ડરબનથી, પરભુ સ્ટોર્સ ને ત્યાંથી માલ મંગાવવા માંડયો, તે દિવસથી ઘરમાં સુલેહ થઇ ગઇ. એમને ત્યાંથી ચોકખો માલ, તે પણ કિફાયત ભાવે, અને ઘણીજ ત્વરીત ગતીએ મળી રહે છે. ઉપરાંત તેઓ પ્રત્યેક ગાંધીવટુ–કઠોળ–કરીયાણું–ઘર–ગથ્થુ દવાઓ–લગ્ન–પુજા સમાગ્રી, વિ. રાખે છે, એટલે હમારે ઝાઝી ચીંતા કરવાનું રહેતુંજ નથી. ફકત બે પેનીનો સ્ટામ્પ મારી પત્ર લખ્યો એટલે નિશ્ચિંત!"

— હમારી ફ્રી-ઓફ-ચાર્જ, પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે આજે જ લખો —

હતું. તેનસીંગ નીચલા ભાગમાં અને હીલારી ઉપલા ભાગમાં બેઠો. જેવું અંધારૂં થયું કે, તેમણે ઉંઘવા માટે થોડોક ઓકસીજન લીધો. પણ એ પછી ઓકસીજનને બાજુએ મુકી સાર્ડીઇન્સ અને બીસ્કીટો ચાવવાનું રાત્રે ચાલુ રાખ્યું અને એવી રીતે પ્રાણવાયુ મેળવીને ટકી રહ્યા. રાત બહુ ઠંડી છતાં શાંત હતી. સવારના ચાર વાગ્યે તેમણે બરફથી થીજી ગયેલા પોતાના જોડાને સ્ટવ પર તપાવીને ઠીક કર્યા. પછી બહાર નજર કરી પરો દિયું શાંત અને નિર્મળ હતું. હવા માન અનુકુળ હતું. સવારના ૭ વાગ્યે તેઓ અંતિમ ચઢાઇ માટે મેદાને પડયા. રસ્તામાં બરફના ઢેર ખુંદતા ખુંદતા ધીમે ધીમે તેઓ દક્ષિણ શિખર તરફ આગળ વધ્યા. અહીં કયાંય તેમને તેમની અગાઉ આવી ગયેલા કહેવાતા બોર્ડીલોન અને ઇવાન્સના પગલાં દેખાયાં નહિ. એટલે તેમને બરફમાંથી રસ્તો કરવા સજ્જડ પ્રયત્ન કરવો પડતો હતો. ધીમી ગતિએ તેમણે પર્વતમાળાનો કઠિન માર્ગ વટાવ્યો.

લગભગ ૯ વાગ્યે તેઓ એવરેસ્ટથી અર્ધો માઇલ દુર આવેલા દક્ષિણ શિખર પર પહોંચ્યા. ત્યાં તેઓ દસેક મિનિટ રોકાયા અને ઓકસીજનનો ખુરખો થોડીક વાર કાઢી નાંખીને અખતરો કર્યો, પણ તેમના પર હવા માનની કાંઇ ખરાબ અસર થઇ નહિ. તેમની મુખ્ય ચિંતા ઓકસીજન ખુટી જવાની હતી. એટલે તેમણે ઓકસીજનના પુરવઠામાં પચીસ ટકા કાપ મુકયો. હવે તેઓ એવરેસ્ટના છેલ્લા ખડક નજીક આવી પહોંચ્યા હતા કે જ્યાં પહેલાં કદાપી કોઈ માનવીએ પગ મુકયો નહોતો. તેઓ ખડકની પશ્ચિમ બાજુએ ગયા અને ત્યાંથી ખાડા–ટેકરા અને કયાંક કયાંક સાવ સીધા ચઢાણો ચડતાં બહુજ ધીમી ગતિએ આગળ વધ્યા. એક ચઢાણ ચડી જાય, એટલે તેમને લાગે કે, પહોંચી ગયા ત્યાં તો સાંમે વધુ ચઢાણ ઉભુંજ હોય.

આખરે તા. ૨૯મીની સવાર ૧૧–૩૦ કલાકે તેઓ એવરેસ્ટના સદાય હીમાચ્છાદિત શિખરે ચડવામાં સફળ થયા. તેનસીંગ દોરડું કમરે બાંધીને ઉપર ચડતો હતો. અને વારંવાર હીલારીને ઉપર ચડવામાં ટેકો આપતો હતો, તેણે સૌથી પ્રથમ વિશ્વના આ સર્વોચ્ચ શિખર પર પગ મુકયો હતો. તેનસીંગે એક દોરીમાં બાંધેલા ભારત, નેપાળ, બ્રીટન અને સંયુકત રાષ્ટ્રોના ધ્વજ કાઢયા અને ત્યાં રોપ્યા. તેનસીંગ પ્રથમ આ ધ્વજોને પકડીને ઉભો રહ્યો અને હીલારીએ ફોટા પાડયા. બૌદ્ધ ધર્મમાં માનતા તેનસીંગે ત્યાં ઇશ્વરને પ્રાર્થના કરી અને ચોકલેટ, બીસ્કીટ અને મીઠાઇ પ્રસાદ તરીકે ધરી. બંનેએ ત્યાં વીસ મિનિટ ગાળી ખાધું અને ફોટા લીધા.

૧૧–૫૦ કલાકે તેમણે પાછા નીચા ઉતરવાનું શરૂ કર્યું. ઓકસીજનના મર્યાદિત પુરવઠાને કારણે તેઓ ઉપર વધુ વખત રોકાઇ ન શકયા, તેઓ સીધા દક્ષિણ શિખર તરફ આગળ વધ્યા. ત્યાં તેમને લોવ નોઇસ મળ્યા: સાંજે ૪–૨૦ વાગ્યે તો તેઓ પાછા સાતમી છાવણીએ પહોંચી ગયા.

તેનસીંગ પ્રથમ પહોંચ્યો અને તે અને હીલારીના ચઢાણનાં વર્ણનો બ્રિટીશ ટુકડીના આગેવાન તરફથી રેડિયો દ્વારા નેપાળના પાટનગર કાઠમંડુ ખાતેના બ્રીટીશ એલચી ખાતાને મળ્યા હતા અને ત્યાંથી વિશ્વભરમાં ફેલાયા હતા. પરંતુ પાછળથી કર્નલ હન્ટ અને બ્રીટીશ પત્રકારોએ, તેનસીંગને ઉતારી પાડવા અને હીલારીને આગળ કરવા ખોટો પ્રચાર શરૂ કર્યો. કાઠમંડુમાં પહોંચ્યા પછી કર્નલ હન્ટે એવું બેવકુફી ભર્યું નિવેદન કર્યું હતું કે, તેનસીંગનો પહાડો ચડવાનો અનુભવ મર્યાદિત છે. એટલે કે તેને ચડતાં બરાબર આવડતું નથી! જેનું જીવન આખું હિમાલયના ખોળે ગયું છે અને જેને સાત-સાત વખત યુરોપીયન ટુકડીઓ પોતાની સાથે માર્ગ દર્શક તરીકે એવરેસ્ટ પર ચઢાઇ કરવા લઇ ગઇ હતી અને જેને સ્વીસ ટુકડીના નેતાએ અનિવાર્ય તરીકે ગણાવ્યો હતો, તેને પહાડો ચડવાનો અનુભવ નથી, એમ કહેવું કેટલું મુર્ખાઈ ભર્યું છે? તેનસીંગ કર્નલ હન્ટની આવી વાતથી રોષે ભરાયો. તે ઉદારતા દાખવીને એમ કહેવાને તઇયાર હતો કે, હીલારી અને તેઓ બંને સાથે ઉપર પહોંચ્યા હતા. પરંતુ આવી સાવ બેહુદી વાત સ્વીકારવાને તે તઇયાર નહોતો. એટલે કાઠમંડુમાં આ ટુકડીના માનમાં બ્રીટીશ એલચી ખાતાએ યોજેલા સમારંભમાં તેનસીંગ હાજર ન રહ્યો અને તેણે બ્રીટીશ સરકારના આમંત્રણને માન આપીને બ્રીટીશ ટુકડી સાથે ઇંગ્લેન્ડ જવાનો જે નિર્ણય કર્યો હતો, તે પણ ફેરવ્યો. તેનસીંગ કાઠમંડુ પહોંચ્યો ત્યારે નેપાલી સરકાર અને પ્રજા તરફથી તેનું ભવ્ય સ્વાગત કરવામાં આવ્યું હતું.

અત્યારે હિમાલયના વિવિધ અજીત શીખરો સર કરવા માટે છ ટુકડીઓ પ્રવૃત્તિ કરી રહી છે. આમાં બે ટુકડીઓ હીંદી છે. આમાંની પહેલી હીંદી ટુકડીને, અત્યાર સુધીમાં ઘણાય પ્રયત્નો છતાં ન જીતાયેલી ૨૨૬૫૦ ફુટ ઉંચા પંચચુલી શીખર પર ચડવામાં સફળતા સાંપડી છે.

બીજી હીંદી ટુકડી ૨૫૪૪૭ ફુટ ઉંચા કામેટ પર્વત પર ચડવા ગઇ છે. આ પર્વત પર ચડવામાં ૧૯૩૧ માં ફ્રેન્ક સ્મીથને સફળતા સાંપડી હતી.

સૌથી મોટી ટુકડી ૨૮,૨૫૦ ફુટ ઉંચા અને અત્યાર સુધી અપરાજિત રહેલા ગોડવીન ઓસ્ટીન પર્વત પર ચઢવાનો પ્રયાસ કરી રહી છે. ૭ અમેરિકનો, એક અંગ્રેજ અને એક પાકીસ્તાનની બનેલી આ ટુકડી પોતાની સાથે એકસો મજુરો અને ૬૦૦૦ રતલ વજનની સાધન સામગ્રી લઇ ગઇ છે.

દસ જર્મનો અને આસ્ટ્રીઅનો ૨૬,૬૨૦ ફુટ ઉંચા નંગા પર્વત પર ચઢી રહ્યા છે.

માનસલુ પર્વત પર ચઢવાનો પ્રયાસ કરતી જાપાની ટુકડીને પ્રથમ પ્રયાસમાં નિષ્ફળતા સાંપડવાના સમાચાર છે.

છઠ્ઠી ટુકડી બે અંગ્રેજો–૨૧ વર્ષના હર્બર્ટ મડોક અને ૨૨ વર્ષની વયના હેરી હીલ્ટનની બનેલી છે અને તેઓ ૨૭,૭૮૦ ફુટ ઉંચા મકાલુ પર્વત પર ચઢવાની કોશીશ કરી રહ્યા છે.

ગુજરાત, સૌરાષ્ટ્ર અને કચ્છમાં ભારે ગરમીનું મોજું ફરી વળ્યાના સમાચાર હું છેલ્લા પત્રમાં આપી ગયો છે. ઠેકઠેકાણે પાણીની પણ ઉગ્ર અછત ઉભી થઇ હતી. એમાં પાછો વરસાદ જે સામાન્ય રીતે ૯મી જુનની આસપાસ શરૂ થાય છે, તે એક અઠવાડીયું મોટો શરૂ થવાની આગાહી થઇ એટલે લોકો એ પ્રાર્થના કરવા માંડી કે હે, મેઘ રાજા જલદી પધારો! મેઘરાજા પધાર્યા—પધાર્યા જ નહિ પણ ત્રાકકયા અને તે પણ એટલા જોર સાથે કે લોકોને ફરી વીનતી કરવી પડી કે હવે ખમૈયા કરો! મુંબઇ અને દક્ષિણ ગુજરાતમાં એક અઠવાડીયામાં એટલો સખત વરસાદ પડયો કે રેલવે અને વિમાન વ્યવહાર ખોરવાઇ ગયો. દહાણુ અને વાનગામ વચ્ચે રેલવે લાઇન ધોવાઇ ગઇ અને બે પુલોને મોટું નુકસાન થયું. દહાણુથી તે મુંબઇ સુધી ટ્રેનમાં પ્રવાસ કરીએ તો જાણે ચોમેર તળાવની વચ્ચે પ્રવાસ કરતા હોઇએ તેવું લાગે. મુંબઇમાં ચાર દિવસમાં ૨૪.૬૨ ઇંચ પાણી પડયું, જે રાબેતા મુજબ કરતાં ૧૨.૨ ઇંચ વધુ હતું. મુંબઇ શહેરમાં પણ નીચાણવાળા વિસ્તારોમાં પાણી ભરાઇ ગયાં હતાં અને વહાણ વ્યવહાર ખોરવાઇ ગયો હતો.

જેઠ મહિનામાં આ વખતે લગ્નો ઘણા હતા. એમાં બરાબર ખરે ટાંકણે ૭૮ ટ્રેનો બંધ પડી. એટલે ઘણી જાનો નીકળેલી અધવચ રખડી પડી હતી. અને ઘણા લગ્નો ખડયા હતા. સૌરાષ્ટ્રમાં પણ ઠેરઠેર ઘણો સારો વરસાદ પડી ગયો. સૌથી વધુ વરસાદ વંથલી અને અમરેલી વિસ્તારમાં થયો છે. બગસરા પાસે તથા વેરાવળ તરફથી રેલવેલાઇન ધોવાઈ ગઈ છે અને શેત્રુંજી નદીની સપાટી પણ ૪૦ ફુટ જેટલી થઇ ગઇ હતી અને ભારે પુર આવ્યા હતા. ગુજરાતમાં પણ ભારે વર્ષાદથી નદીઓ ઉભરાઇ ગયાના સમાચાર મળ્યા છે.

વચ્ચે વચ્ચે હળવું વાવાઝોડું પણ આવી ગયું, જેથી કેટલેક ઠેકાણે વૃક્ષો તુટી પડયાના અને ઝુંપડા પડી ગયાના બનાવો બની ગયા. હવે રેલવે વ્યવહાર બરાબર પાછો શરૂ થઇ ગયો છે. જો કે હજી સમારેલી રેલવે લાઇન પર ધીમે ધીમે ગાડી હાંકવી પડતી હોવાની ટ્રેનો નિયત સમય કરતાં બે–ત્રણ કલાક મોડી પડે છે.

૧૧ પુસ્તકોનો સેટ

આ સેટમાં વિવિધ પુસ્તકો તમને વાંચવા મળશે. પુસ્તકો મોટાઓ માટે છે.

કીમત ફકત પા. ૧–૧૯–૦.

આ ઓફીસેથી મળશે.

'Indian Opinion', P. Bag, Phoenix, Natal.

બે અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૩ જુલાઇ	હીંદુ ૨૦૦૯ આષાઢ	મુસલમાન ૧૩૭૨	પારસી ૧૩૨૨ શેહે. કદમી	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.
શુક્ર	૧૦	વદ ૧૪	૨૭	૧૨	૬–૪૯	૫–૧૨
શની	૧૧	,, ૩૦	૨૮	૧૩	૬–૪૮	૫–૧૩
રવી	૧૨	સુદ ૧	૨૯	૧૪	૬–૪૭	૫–૧૪
સોમ	૧૩	,, ૨	૧	૧૫	૬–૪૬	૫–૧૫
મંગળ	૧૪	,, ૩	૨	૧૬	૬–૪૫	૫–૧૬
બુધ	૧૫	,, ૪	૩	૧૭	૬–૪૪	૫–૧૭
ગુરૂ	૧૬	,, ૫	૪	૧૮	૬–૪૩	૫–૧૮
શુક્ર	૧૭	,, ૬	૫	૧૯	૬–૪૨	૫–૧૯
શની	૧૮	,, ૭	૬	૨૦	૬–૪૧	૫–૨૦
રવી	૧૯	,, ૮	૭	૨૧	૬–૪૦	૫–૨૧
સોમ	૨૦	,, ૯	૮	૨૨	૬–૩૯	૫–૨૨
મંગળ	૨૧	,, ૧૦	૯	૨૩	૬–૩૮	૫–૨૩
બુધ	૨૨	,, ૧૧	૧૦	૨૪	૬–૩૭	૫–૨૪
ગુરૂ	૨૩	,, ૧૨	૧૧	૨૫	૬–૩૬	૫–૨૫

વિવિધ

મી. કાછલીયા ગીરફતાર

ગોલ્ડ સ્ટ્રીટ સોફીયાટાઉનના બીન-યુરોપી સીનેમામાંથી સી આઇ. ડી.ની સ્પેશીયલ બ્રાંચના ડીટેક્ટીવોએ, દક્ષિણ આફ્રીકાની હીંદી કોંગ્રેસના જોઇન્ટ-સેક્રેટરી મી. યુસુફ કાછલીયાની પ્લેટ ફોર્મ પરથી ધરપકડ કરી હતી. તેઓ ભાષણ આપવા જતા હતા એટલામાં જ તેમને ગીરફતાર કરવામાં આવ્યા હતા. આ સભા સરકારની, વેસ્ટર્ન નેટીવ ટાઉનશીપ, મારટીનડેલ, સોફીયાટાઉન અને ન્યુક્લેર કાઢી નાંખવાની નીતી પર વીચાર કરવા મળી હતી. આ વખતે બંદુકવાળા બીજા પોલીસો સીનેમામાં દાખલ થવાની જગ્યાએ તેમજ સીનેમાના બેઠક-હોલમાં ખડા થઇ ગયા હતા. મી. કાછલીયાને, મીનીસ્ટર ઓફ જસ્ટીસ, મી. સ્વાર્ટે મુકેલા પ્રતીબંધનો ભંગ કરવા બદલ પકડવામાં આવ્યા હતા. બીજા ત્રણ હીંદીઓ, મી. બી. સાલુજી, મી. એ. એમ. કથાદા અને મી. ટી. એન. નાયડુને પોલીસની રૂકાવટ માટે ગીરફતાર કરવામાં આવ્યા હતા.

ફાધર હડલસ્ટને આ સભા, મી. પેટ્રીક ડંકનના સંદેશાથી—કે તેઓ (મી. ડંકન) પોતાની અપીલ ખેંચી લેશે અને તેમને થયેલી ડીફાયન્સ માટેની ૧૦૦ દીવસ કેદની સજા પુરી કરશે—ચાર કરી હતી. ત્યાર પછી ટુંક વખતમાં આ બીના બની હતી.

ત્યાર પછી સભા લગભગ બે કલાક ચાલી હતી અને સરકારની આ વલણ સામેના વિરોધમાં ઠરાવો પસાર કરવામાં આવ્યા હતા.

ટ્રેડ યુનીયન ડેપ્યુટેશનને મળવા મીનીસ્ટરે પડેલી ના

નોન-યુરોપીયન બ્રાંચના ચેરમેન, મી. જેઇમ્સ ફીલીપ્સ પર મુકાયલા પ્રતીબંધ વીશે, તેમજ સરકારે સપ્રેશન ઓફ કોમ્યુનીઝમ એક્ટના આધારે ટ્રેઇડ યુનીયનો પર લીધેલા પગલાંઓ વીશે વાટાઘાટ કરવા, ડેપ્યુટેશનને મળવા મીનીસ્ટર ઓફ જસ્ટીસ મી. સ્વાર્ટ અને મીનીસ્ટર ઓફ લેબર મી. સ્કુમાને ના પાડી છે.

ટ્રેડ અને લેબર કાઉન્સીલના જોઇંટ જનરલ સેક્રેટરીએ કહ્યું કે કાઉન્સીલની વીનંતીના જવાબમાં મીનીસ્ટરોએ કહ્યું હતું કે પુરી તપાસ પછી જ ટ્રેડ યુનીયનના અધીકારીઓ સામે પગલાં લેવામાં આવ્યા છે.

પાર્લામેન્ટ સમક્ષ આવનારૂં નવું બીલ

સેનેટની સંયુક્ત બેઠકમાં ડૉ. મલાન જે બીલ રજુ કરવાના છે તે "સાઉથ આફ્રીકા એમેન્ડમેન્ટ એક્ટ બીલ" તરીકે ઓળખાશે તે બીલની પાંચ મુખ્ય કલમો છે.

પહેલી કલમ દક્ષિણ આફ્રીકાના એક્ટની કલમ ૩૫ (જે જણાવે છે કે કોઇનો પણ મતાધીકાર હક્ક રંગ અથવા જાતી કારણે છીનવી લેવામાં આવશે નહીં)ને રીપીલ કરે છે.

બીજી કલમ તેજ કાયદાની કલમ બાવન ૨૬ કરે છે અને કલમ ૩૫ સાથેનો સંબંધ કાઢી નાંખે છે.

ત્રીજી કલમ ૧૯૫૧ના "સેપરેટ રીપ્રેઝેનટેશન ઓફ વોટર્સ એક્ટને" પાછો બંધનીય બનાવે છે.

ચોથી કલમ જણાવે છે કે કોઇ પણ કોર્ટ પાર્લામેન્ટે પસાર કરેલા કાયદાની સામે વાંધો દર્શાવી શકે નહીં.

આ બીલની છેલ્લી કલમ ફકત બીલના મથાળાને પાછું જણાવે છે.

આ બીલ પસાર કરવા ડૉ. મલાનને ત્રે વધુમતી જોઇએ. આનો અર્થ એ થાય કે વીરૂદ્ધ પક્ષના ૧૫ સભ્યો એ મત આપવો જોઇએ, ૧૯૩૬માં જ્યારે હર્ટઝોગ નેટીવ એક્ટ (૧૬૯ વીરૂદ્ધ ૧૧ મતે) પસાર કરવામાં આવ્યો ત્યાર પછી પાર્લામેન્ટની આ પહેલી સંયુક્ત બેઠક છે.

દુરમાં દુર ગ્રહ

સી. ડબલ્યુ. ટોમબર્ગે ૧૯૩૦માં લોવેલ ઓબઝરવેટરીમાં (ફલેગસ્ટાફ, એરીઝોના, યુ. એસ. એ) પ્લુટો ગ્રહ શોધી કાઢ્યો હતો. આ ગ્રહ નાના દુરબીનથી જોઇ શકાતો નથી. આ ગ્રહ પૃથ્વી સુર્યથી જેટલી દુર છે તેના કરતાં તે ૩૯.૫ ગણો વધારે દુર છે. આખી સોલર સીસટમમાં તે દુરમાં દુર ગ્રહ છે. તેની એક આખી પ્રદક્ષીણાને ૨૮૦ વર્ષ લાગે છે. પૃથ્વીની સરખામણીમાં તેનું વજન, કદ અને ધરીપરની તેની ગતી વીશે હજી કાંઇ જણાયું નથી. ૧૯૦૫માં પરસીવલ લોવેલે, યુરેનસની ગતીમાં થતા ખળભળાટોની શોધ કરતાં છેવટે જણાવ્યું કે આનું કારણ પૃથ્વી કરતાં કોઇ ૭ ગણા મોટા ગ્રહની હાજરીને લીધે છે. તેમણે જે વીભાગ દરશાવ્યો હતો ત્યાંથી પ્લુટો ગ્રહ શોધી કાઢવામાં આવ્યો હતો. પ્લુટો એક તારાની જેમ ચમકે છે.

ક્રીસ્ટીને ફાંસીએ ચડાવવામાં આવશે

જોન ક્રીસ્ટીના સોલીસીટરે, હોમ સેક્રેટરી સર ડેવીડ મેક્ષવેલ ફેઇફને, રાણીની માફી મેળવવા માટેની માંગણી કરી છે. જોન ક્રીસ્ટી જેણે પોતાની સ્ત્રીનું ખુન કર્યું હતું અને ગાંડપણનો દાવો કર્યો હતો તેને લંડનમાંની પેન્ટનવીલ જેલમાં ફાંસી આપવામાં આવશે. તેના વકીલ અપીલ નહીં કરે -પરંતુ સજાને જીંદગીભર કેદ તરીકેની બદલવા મહેનત કરે છે.

મેરીટઝબર્ગના સ્ટેશનપર એપાર્ટહેડ

ડૉ. જે. જી. એમ. રીખટર, આફ્રીકાન્સ સંસ્કૃતીની સંસ્થાઓ કહેવાય છે કે રેલવે ખાતું મેરીટઝબર્ગના સ્ટેશન પર ડીસેમ્બર સુધીમાં એપાર્ટહેડ દાખલ કરવાની યોજના ઘડી રહ્યું છે. એ સ્ટેશનપર હાલ બીન ગોરાઓ માટે વેટીંગ રૂમો છે તેને જુદી જગ્યાએ લઇ જવામાં આવશે અને તેઓને લગતી અમુક ઓફીસો પણ ઇલાયદી કરવામાં આવશે.

રોડેસીયાની યુનીવર્સીટીમાં વર્ણભેદ નહિ રાખવામાં આવે

સોલ્સબરી (સધર્ન રોડેસીયા) ની યુનીવર્સીટીની ગયે અઠવાડીયે મળેલી બોર્ડની સભામાં ઠરાવ થયો હતો કે રોડેસીયાની નવી યુનીવર્સીટીમાં વિદ્યાર્થીઓને દાખલ કરવામાં તેના વર્ણનો ખ્યાલ કરવામાં નહિ આવે પરંતુ તેની કેળવણીની લાયકાતનો અને તેની ચાલચલગતનો ખ્યાલ કરવામાં આવશે.

NATHOO TABHA

TIMBER & HARDWARE MERCHANT
& DIRECT IMPORTER

Door, Windows, Corrugated Iron, Cement, Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant brands paint or any other building material at reasonable price.

Established 1907, **NATHOO TABHA,**
107 Queen Street, **Phone 24647.**
Telegraph "Mani," **DURBAN.**

ફોન નંબર: ૨-૫૫૪૮

અબુબકર ઇસમાઇલ

કવોલીફાઇડ બુકકીપર, સેક્રેટરી, એજન્ટ.

દરેક જાતના એકાઉન્ટો તઇયાર કરી આપીશું.

ચોપડા લખી આપીશું.

સ્ટેટમેન્ટ ઓફ એફેર્સ, બેલન્સશીટ, ઇન્કમ ટેક્સરીટર્ન વિગેરે તઇયાર કરી આપીશું.

ઓફીસનું દરેક કાર્ય કરીએ છીએ. વેપારને લગતા મરકનટાઇલ લૉ વિ. કાયદા વિષે સલાહ આપીએ છીએ.

બહાર ગામના ઘરાકોને ખાસ ધ્યાન આપીએ છીએ.

બહારગામના ઘરાકોને માટે ખાસ જુદો સ્ટાફ રાખવામાં આવેલ છે.

અમારા પર એક પોસ્ટકાર્ડ લખવાથી વિના ખર્ચે વધુ માહીતી મોકલી આપીશું.

ઓફીસનું એડ્રેસ: ૩૬૫ સ્ટરૂબન સ્ટ્રીટ, (પ્રીન્સલુ અને ડયુરોઇ સ્ટ્રીટની વચ્ચે)

રહેઠાણ:
ઓફીસની બાજુમાં ૩૬૭ સ્ટરૂબન સ્ટ્રીટ, ફોન: ૨-૫૫૪૮

પ્રીટોરીયા.

D. B. MODI & SONS

Specialising in Indian, English, Groceries, Condiments, Hair oils, Spices, Fancy goods, and everything for the "INDIAN HOME."

Try Our Famous
"India Mix Masala."

High Class Indian Confectionery Always in Stock.

Phone 35-4771.

30b 17th Street, Vrededorp
Johannesburg.

---

૫૦ વર્ષની જુની અને જાણીતી દુકાન

ડી. બી. મોદી એન્ડ સન્સ

કરીયાણાં, ગંધીયાણાંનાં જુનાં વ્યાપારી

દેશી હેર ઓઈલ, મરી મસાલો વીગેરે દેશી ઘરની ઉપયોગી અનેકો અનેક વસ્તુઓ હમેશાં સ્ટોકમાં મળશે.

ઈન્ડીઅન અને ઈંગ્લીશ ગ્રોસરીનાં સ્પેશીયલીસ્ટ
જોબર્ગની જુનામાં જુની મીઠાઈની દુકાન.

"ઈન્ડિયા મીકસ મસાલાં"નાં
મેન્યુફેકચરરો.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

ડરબનનું આદુ ૧/૬ રતલ; મોટી કલીનું લસણ ૧/૮ રતલ; ગોળ ખાસ કીટ ૧૦/૬ ડઝન; લાંબી અને સ્કવેર બાસકીટો ૧૬/૦ ડઝન; કપુરી તથા સેવલી પાન શી. ૫ રતલ; પોસ્ટેજ અલગ......બનાના, કાચા બનાના, પોપો, પાઈનાપલ, નાચીસ અને મેન્ડરીન રોજના બજાર ભાવથી મળશે. દેશી શાકભાજીમાં સુરતી સફેદ પાપડી, કાળી પાપડી, તુવેર સીંગ, વેગણ. રોકટાની શીંગ, દુધી અને લીલાં મરચાં મળશે. શી. ૭–૬ થી શી. ૧૦નું પારસલ બનાવી પોસ્ટથી મોકલીએ છીએ. સુરણ, આંબા હળદ તથા લીલી હળદની મોસમ ચાલુ થઈ છે.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ટ, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોકસ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

ધી ન્યુ દિલ ખુશ-સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મણીભાઈ ભાણાભાઈ કાદીપોરવાળા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ઘીની તેમજ મોઘા મેવા, મસાલાથી અમે બનાવીએ છીએ.

અમારૂં વખણાએલું સુરતી ભુસું સેવ, મમરા, ગાંઠીઆ, ભજીઆ, પાતરા વિગેરે હરરોજ તાજાં બનાવીએ છીએ.

પાર્ટી વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ટુંક વખતમાં બનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.
JOHANNESBURG.

PHONE 33-2651

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

હોલસેલ મરચન્ટસ એન્ડ ડાયરેકટ ઇમ્પોર્ટસ

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન રગ્સ. બ્લાન્કેટસ—બેબી બાળકો માટે જાત જાતનો માલ. તેમજ ક્રેપડીચીન જ્યોરજેટ સાડીઓ વીગેરે માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૩૩–૨૬૫૧

ગ્રોસરી મળવાનું ભરોસાપાત્ર મથક

JHAVER HIRA & CO.,

Phone: 24932

118 Victoria Street,
DURBAN.

અમારે ત્યાં

ગાંધીવટુ, કઠોળ, હવન, પુંજાની સામગ્રી અને લગ્ન અંગેની દરેક જોઈતી વસ્તુઓ મળશે.

ગ્રાહકોનો સંતોષ એજ અમારો મુદ્રાલેખ છે. એકજ વખત મંગાવી ખાત્રી કરો. માલ સારો અને ચોખ્ખો જાતી દેખરેખ નીચે મોકલવામાં આવે છે. કંટ્રી ઓર્ડરો સી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.

K. M. Lodhia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

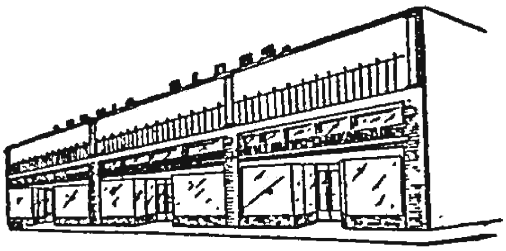

22 ct Jewellery made to order in latest designs

બાવિસ કેરેટ

સોનાના દાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયલું કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીયે છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની બંગડી અછોડા, સાડીની પીન, વીંટી બકલસ એરીંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની

સન લાઇફ ઓફ કનેડા

ઉપરોક્ત કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.

ઉપરાંત

દક્ષિણ આફ્રીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝનના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષાન્તરકાર છીએ તેમજ અત્રેની ઈમીગ્રેશન અંગેનું કોઈ પણ જાતનું કામકાજ વિના વીલંબ ત્વરીત ગતીએ થઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000,000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance.

Consult us first.

C. C. PALSANIA

GENERAL AGENT

Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road, — CAPETOWN
P.O. Box 4624. Phone 32390

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had at this office at 1s. 3d. including postage.

'Indian Opinion
Phoenix, Natal.

ARRIVALS OF GUJRATI BOOKS AT HAND

ગુજરાતી પુસ્તકો

	શી.	પે.
ગુજરાતી ઇંગ્લીશ ડીક્ષનરી	૨૦	૦
મહાભારત ગુજ	૪૦	૦
ગુજરાતી ઇંગ્લીશ લેટર રાઇટર	૧૩	૬
રામચરિત્ર રામાયણ	૧૩	૬
ભવિષ્યવાણી	૨૦	૦
દાદીમાનું વૈદું	૨૦	૬

Film India Monthly	7	0
Life After Death	3	0
Elementary Teachings Of Hinduism	3	0
Light Of Truth (Hindu Bible)	12	6

All kinds of MUSICAL INSTRUMENTS REPAIRED at our address.

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

Phone: 26070

286 Grey Street, Corner Lorne & Grey Street, DURBAN.

GIHWALA STORE

(Established 1945)

કેપટાઉનના જુના અને જાણીતા વેપારી

ડાયરેક્ટર

કીકાભાઈ છગનલાલ ઘીવાલા

અમે દરેક જાતનો દેશી અનાજ અને કરીયાણું રાખીએ છીએ.

ભાવ કીફાયત

જાતે મળો યા લખો

2 Aspeling Street, CAPETOWN.

Phone: 23102.